

Aabenraa Kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 07-10-2026
Sagsnr.: 26/6893
Dok.løbenr.: 255552/26

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget på Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 7. oktober 2026 meddelt miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven¹ til IE-husdyrbruget på Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev, matr. nr. 13a, Smedager, Bjolderup.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Hus 1	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.184	2.184
Hus 2	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.185	2.184
Hus 3 ny	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.400	2.400
Hestestald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	327	152
I alt			6.920

Desuden meddeles der miljøgodkendelse til følgende øvrige anlæg:

- Nyt forrum på 6,0 m x 8,0 m nord for kyllingehus 3
- To eksisterende forrum på hver især 5,6 m x 7,3 m nord for kyllingehus 1 og 2.
- Tre nye fodersiloer á 60 m³ og en højde på maks. 12,5 m, opstillet nordøst for kyllingehus 3

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

- Seks eksisterende fodersiloer á 34 m³ og en højde på ca. 11 m, opstillet nordøst for kyllingehus 1 og 2
- To nye varmevekslere langs østsiden af kyllingehus 3.
- Eksisterende maskinhus på ca. 1.000 m²
- Eksisterende lade på ca. 600 m²
- Ny opsamlingsbeholder på 99 m³ til vaskevand fra kyllingestaldene og kondensvand fra varmevekslerne
- Eksisterende opsamlingsbeholder på 40 m³ til vaskevand fra kyllingestaldene og kondensvand fra varmevekslerne
- Eksisterende opsamlingsbeholder på 10 m³ til vaskevand fra hestestalden
- Lovliggørelse af ridebane på 20 m x 50 m
- Et flytbart læskur (rundbuehal) på 30 m² til heste

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed på de følgende sider.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat.
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen.
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85.
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 7. oktober 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 4. november 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til miljøgodkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev

§ 16 a, stk. 2

Lovbekendtgørelse nr. 1065
af 21. august 2025 om
husdyrbrug og anvendelse af
gødning m.v.

Godkendelsesdato:
7. oktober 2026

Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E. Kommunen skal stille de vilkår, der vurderes at være nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke får væsentlig virkning på miljøet.

Husdyrbruget på Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev har mere end 40.000 stipladser til fjerkræ. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

IE-husdyrbrug har udover VVM-pligt krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT) så ammoniak-, lugt-, støj-, ammoniak- og fosforemissioner begrænses og ressourcer udnyttes mest effektivt, herunder at der frembringes mindst muligt affald. BAT indebærer også en forpligtelse til at oplære medarbejdere, at have et miljøledelsessystem, at udarbejde en beredskabsplan og at gennemføre godt landmandskab.

Indholdsfortegnelse

A.	Afgørelse	5
	Dispensationer	7
	Baggrund og særkender for afgørelsen	8
	Historik	8
	Ansøgning	8
	Landskabelige værdier og særkender	8
	Erhvervsmæssigt nødvendigt	11
	Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	11
	Natur	11
	Jord, grundvand og overfladevand	13
	Lugtgener	14
	Øvrige emissioner og gener	15
	Bedste tilgængelige teknik (BAT) for intensivt opdræt af fjerkræ	16
	Øvrige krav	18
	Samlet vurdering	19
	Lovgrundlag	20
	Udnyttelsesfrist	20
	Revurdering af miljøgodkendelsen	20
	Retsbeskyttelse	20
	Ophævelse af eksisterende godkendelse	21
	Andre tilladelser og dispensationer	21
B.	Vilkår for husdyrbruget	22
	Afgørelse	22
	Indretning og drift	22
	Lugt	24
	Øvrige emissioner og gener	24
	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	25
	Jord, grundvand og overfladevand	25
	Egenkontrol	26
	Beredskabsplan	26
C.	Offentlighed og klagevejledning	27
	Annoncering	27
	Naboorientering og partshøring	27
	Annoncering og afgørelse	27
	Klagevejledning	27
D.	Kommunens bilag	29
	Lugtkonsekvenszonen	29
E.	Miljøkonsekvensrapport	30

Datablad

Husdyrbrugets adresse:	Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev
Ansøger:	Allerhøj ApS
Ansøgers CVR-nummer:	28513062
Biaktiviteter:	Halmfyr
Godkendelsesmyndighed:	Aabenraa Kommune
Godkendelsesdato:	7. oktober 2026
Sagsbehandler:	Laura Klaver
Kvalitetssikring:	Maja Hauchrog Vink
Ansøgningsmateriale:	Hanne Hoffmann Christensen, HoffmannMiljø
Sagsnr.:	26/6893
Kortmateriale:	Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.
Lovgrundlag:	Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til IE-husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2 på Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev, matr. nr. 13a, Smedager, Bjolderup til husdyrhold med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Hus 1	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.184	2.184
Hus 2	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.185	2.184
Hus 3 ny	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.400	2.400
Hestestald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	327	152
I alt			6.920

Der godkendes følgende øvrige anlæg:

- Nyt forrum på 6,0 m x 8,0 m nord for kyllingehus 3
- To eksisterende forrum på hver især 5,6 m x 7,3 m nord for kyllingehus 1 og 2.
- Tre nye fodersiloer á 60 m³ og en højde på maks. 12,5 m, opstillet nordøst for kyllingehus 3
- Seks eksisterende fodersiloer á 34 m³ og en højde på ca. 11 m, opstillet nordøst for kyllingehus 1 og 2
- To nye varmevekslere langs østsiden af kyllingehus 3.
- Eksisterende maskinhus på ca. 1.000 m²
- Eksisterende lade på ca. 600 m²
- Ny opsamlingsbeholder på 99 m³ til vaskevand fra kyllingestaldene og kondensvand fra varmevekslerne
- Eksisterende opsamlingsbeholder på 40 m³ til vaskevand fra kyllingestaldene og kondensvand fra varmevekslerne
- Eksisterende opsamlingsbeholder på 10 m³ til vaskevand fra hestestalden
- Lovliggørelse af ridebane på 20 m x 50 m
- Et flytbart læskur (rundbuehal) på 30 m² til heste

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldene i Figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde, tekniske anlæg og øvrige driftsbygninger.

Dispensationer

Der ansøges om at opføre en ny kyllingestald vest for de to eksisterende kyllingestalde og 21 m øst for matrikelskellet mod matr. nr. 13b, Smedager, Bjolderup. Den nye kyllingestald overholder således ikke afstandskravet på 30 m til naboskel, jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 7, og ansøger har derfor søgt om dispensation for afstandskravet.

Ansøgningen om dispensation begrundes med, at den nye kyllingestald således placeres parallelt med og i sammenhæng med de to eksisterende kyllingestalde. Aabenraa Kommune vurderer, at den valgte placering af den nye kyllingestald er den bedst egnede af hensyn til den landskabelige påvirkning, da placeringen af kyllingestalden mod vest sikrer en kompakt bygningsmasse, der ikke vil virke dominerende i landskabet, og da den nye staldbygning således følger den eksisterende bygningsstruktur.

Alternative placeringer har været vendt i forbindelse med ansøgningen. En placering mod syd i umiddelbar forlængelse af de eksisterende driftsbygninger vil medføre, at det samlede staldanlæg vil blive meget langstrakt og dominerende. En placering syd og øst for maskinhuset vil desuden medføre, at en § 3 beskyttet sø sydøst for staldanlægget vil modtage en væsentlig højere ammoniakdeposition. En placering mod nord er ikke muligt, da dette vil overlapse med ridebanen, interne køreveje og eksisterende læhegn og vil desuden medføre, at staldanlægget placeres tættere på nærmeste nabobeboelser.

Den nye kyllingestald 3 og den eksisterende kyllingestald 1 opføres med en indbyrdes afstand på 17 m af hensyn til brandkrav samt for at sikre plads og adgang til fodersiloer og varmevekslere.

Nabomatriklen er landbrugsjord uden beboelse, og afstanden til nærmeste nabobeboelse er over 500 m, hvorfor Aabenraa Kommune vurderer, at den reducerede afstand til naboskel ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at den nye kyllingestald ikke må placeres nærmere end 21 m fra matrikelskellet mod matr. nr. 13b, Smedager, Bjolderup.

Aabenraa Kommune har den 23. juni 2026 partshørt ejeren af nabomatriklen, matr. nr. 13b, Smedager, Bjolderup, vedrørende placeringen af den nye kyllingestald 21 m øst for naboskellet. Aabenraa Kommune modtog ingen bemærkninger i forbindelse med partshøringen.

På baggrund af ovenstående vurderer Aabenraa Kommune, at placeringen af den nye kyllingestald bedst sikrer hensynet til de landskabelige værdier og ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

Aabenraa Kommune meddeler derfor med hjemmel i husdyrbruglovens 9, stk. 3 dispensation for afstandskravet i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 7, så den nye kyllingestald kan placeres 21 m øst for matrikelskellet mod matr. nr. 13b, Smedager, Bjolderup.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, og det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Historik

Den 30. maj 2007 meddelte Aabenraa Kommune miljøgodkendelse til slagtekyllingeproduktionen på Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev, efter § 33 i den dagældende miljøbeskyttelseslov¹. Miljøgodkendelsen er sidenhen blevet revurderet den 30. november 2016 og den 9. marts 2021. Der er miljøgodkendelse til en årlig produktion på 154.100 slagtekyllinger (til 35 dage), 462.232 slagtekyllinger (til 42 dage), 11 heste (500-700 kg), 6 heste (300-500 kg), 3 heste (400-600 kg), 3 ammekøer (400-600 kg), 2 ungtyre (6 mdr. til slagtning), 1 opdræt (6 mdr. til kælving), 2 tyrekalve (0-6 mdr.) og 1 opdræt (0-6 mdr.).

Husdyrbrugets eksisterende staldanlæg består af to stalde til konventionelle slagtekyllinger, seks fodersiloer, en lade, et maskinhus og en hestestald. Desuden er der et halmfyrd syd for staldanlægget (biaktivitet), som anvendes til opvarmning af husdyrbruget.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 5. marts 2026 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse til slagtekyllingeproduktionen på Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev. Der søges om miljøgodkendelse til at udvide produktionsarealet fra 4.520 m² til 6.920 m², og til flere end 40.000 stipladser til fjerkræ. I forbindelse med ansøgningen søges der om at opføre en ny stald til konventionelle slagtekyllinger på 24 m x 100 m med 2.400 m² produktionsareal. I tilknytning til den nye stald opføres et forrum på 6 m x 8 m, to varmevekslere, en opsamlingsbeholder på maksimalt 99 m³ samt tre fodersiloer på hver 60 m³. Varmevekslerne anvendes som ammoniakreducerende miljøteknologi.

Desuden søges der om at lovliggøre en ridebane på 20 m x 50 m og et flytbart læskur på 30 m² til ejendommens eksisterende hestehold. I den eksisterende hestestald søges der om muligheden for flexgruppe, således at staldens eksisterende produktionsareal både kan anvendes til heste, kvæg, får og geder.

Denne godkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema nr. 255 074, version 7 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg

Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 4,5 km sydvest for Bolderslev og ca. 4,8 km nordvest for Tinglev.

Husdyrbruget er beliggende indenfor landskabskarakterområdet "Landbrugssletten", som omfatter det flade slettelandskab i den nordvestlige del af Aabenraa Kommune.

Landskabet er kendetegnet ved et fladt terræn, hvor dyrkede marker afgrænses af en delvis brudt hegnsstruktur og små, spredtliggende plantager. Flere småsøer, åer, vandløb og grøfter er med til at afspejle landskabets lavbundskarakter. Landskabet er et

¹ Lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om miljøbeskyttelse

landbrugslandskab, hvor flere store og middelstore gårde ligger jævnt fordelt i landskabet. Flere små og middelstore landsbyer ligger spredt i landskabet, uden at de følger en egentlig struktur. Landskabet rummer flere tekniske anlæg, der præger store dele af området, og som har stor betydning for landskabets visuelle karakter. Nordvest for husdyrbruget er der en højspændingsledning.

Det fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet vurderes at kunne rumme nyt og stort landbrugsbyggeri. Nyt landbrugsbyggeri skal indpasses, så det ikke dominerer i landskabet. Udvidelse af eksisterende landbrug skal ske på baggrund af en konkret vurdering af den bedst mulige placering, og i tilknytning til eksisterende bebyggelse, hvor det er muligt. Nyt byggeri skal farve- og skalamæssigt samt arkitektonisk, fremstå i harmoni med den eksisterende bygningsmasse, eller opføres i afdæmpede farver indenfor jordfarveskalaen og med ikke-reflekterende tage i afdæmpede farver. Nyt byggeri bør placeres, så det følger landskabets eksisterende linjer og strukturer. Eksisterende levende hegn og bevoksninger skal som hovedregel bevares, og nyt byggeri bør afskærmes af eksisterende og/eller ny beplantning. Landskabets eksisterende hegnsstruktur kan med fordel anvendes som afskærmende beplantning.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten på s. 7-8 redegjort for de bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde. Placering af stalde og øvrige anlæg fremgår af Figur 1. Den nye kyllingestald bliver 24 m x 100 m med en taghældning på 15 grader og en højde på 7,75 m til kip. Ved kyllingestaldens nordøstlige ende etableres der et forrum på 6 m x 8 m til teknik- og servicefaciliteter. Den nye kyllingestalds gavle mures i røde sten, så det matcher de eksisterende kyllingestalde. Taget vil blive gråt og siderne etableres i antracitgrå elementer, som sikrer et nedtonet byggeri, der i højere grad falder i ét med omgivelserne. Langs kyllingestaldens østlige side opstilles to varmevekslere og tre fodersiloer. Fodersiloerne vil være af grå glasfiber med en højde på 12,5 m. Ligesom ved de eksisterende kyllingestalde, så etableres der befæstet areal foran den nye kyllingestald.

Husdyrbruget ligger relativt isoleret i et fladt terræn præget af dyrkede marker, i god afstand til nabobeboelser og veje. Nærmeste nabobeboelse er beliggende ca. 480 m nord for husdyrbruget. Der er kun indsigt til husdyrbruget fra Rebbølvej mod nord, som angivet i Figur 2 og 3, men grundet afstanden fremstår det eksisterende staldanlæg lavt og ikke dominerende i landskabet. Aabenraa Kommune vurderer, at opførelsen af yderligere en kyllingestald med tilhørende fodersiloer vest for de eksisterende kyllingestalde, i samme dimensioner, materialer og i afdæmpede jordfarver, ikke vil ændre væsentligt på husdyrbruget visuelle udtryk, og at der derfor ikke er behov for at etablere afskærmende beplantning.

Fra øst ved Vollerupvej og fra sydøst ved Gåskær er der ikke indsigt til husdyrbruget grundet afstanden og stedvis læhegn. Ca. 450 m nordvest for husdyrbruget er der et skovområde, som afskærmer for indsigten fra Smedager, og mod sydvest er der ingen beboelser i umiddelbar nærhed.

I forbindelse med ansøgningen lovliggøres en ridebane på 20 m x 50 m og et flytbart læskur til heste. Ridebanen vil ikke være synlig i landskabet, da den er afskærmet af eksisterende beplantning mod nord og vest, og da der stilles vilkår om, at der ikke må etableres belysning ved ridebanen. Læskuret er en mørkegrøn rundbuehal på 5 m x 6 m og en højde på 3,15 m, som flyttes rundt på arealet øst for staldanlægget. Læskuret har en beskeden højde, en afdæmpet farve og afskærmes af den eksisterende beplantning mod nord og øst, hvorfor læskuret ikke vil syne betydeligt i landskabet.

Figur 2. Indsigt fra Rebbølvej, ca. 650 m nord for husdyrbruget. Gadefoto, COWI Multiviewer den 16. maj 2024.

Figur 3. Indsigt fra grusvej der leder til husdyrbruget, umiddelbart syd for Rebbølvej 35. Gadefoto, COWI Multiviewer den 16. maj 2024.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at den nye kyllingestald og de nye fodersiloer skal opføres i mål, materialer og farvevalg som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, således at den nye kyllingestald vil fremstå i harmoni med den eksisterende bygningsmasse og i afdæmpede farver indenfor jordfarveskalaen.

Aabenraa Kommune vurderer, at der er gjort de nødvendige tiltag for at indpasse den nye kyllingestald i landskabet, og at den nye kyllingestald etableres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Det vurderes, at den nye kyllingestalds udformning og placering kan tilpasses landskabskarakteren og de værdier, der knytter sig hertil, såfremt miljøgodkendelsens vilkår overholdes.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Husdyrbruget er ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:

Husdyrbruget er ikke beliggende inden for områder i kommuneplanen, der har til formål at beskytte udpegede bevaringsværdier, herunder kulturhistoriske, geologiske eller landskabelige hensyn. Husdyrbruget ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som 'særligt værdifuldt landbrugsområde', hvor landbrugets interesser og arealanvendelse vægtes højt, hvilket vurderes at harmonere med det ansøgte projekt.

Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget er beliggende ca. 11,8 km fra landegrænsen til Tyskland og ca. 6,9 km fra kommunegrænsen til Tønder Kommune. Grundet afstanden til både lande- og kommunegrænser vurderer Aabenraa kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Ansøger har redegjort for erhvervsmæssig nødvendighed i miljøkonsekvensrapporten på s. 11. Opførelsen af en ny stald er nødvendig for at udvide slagtekyllingeproduktionen og derved optimere ejendommens indtjeningsmuligheder og følge med den store efterspørgsel på slagtekyllinger. Det vurderes, at byggeriet ikke vil fremstå industrilignende, idet der er tale om et traditionelt kyllingehus af den type og størrelse, som primært etableres i dag, og da der er en passende sammenhæng mellem den husdyrproduktion, der ansøges om, og den staldbygning, der ønskes opført. Endvidere vil en godkendelse af de øvrige staldarealer efter stipladsmodellen, hvor produktionsarealerne godkendes i stedet for dyreenheder, gøre det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt.

På baggrund af ovenstående vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom med slagtekyllingeproduktion.

Der søges desuden om at lovliggøre en ridebane og et flytbart læskur, der anvendes til ejendommens eksisterende hestehold.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 30. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er de ammoniakfølsomme naturområder inddelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer jf. Tabel 1.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28 og 30.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks. totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved >1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug

	0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ² , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, 8 års drift, kg N / ha / år	Merdeposition, nudrift, kg N / ha / år	Totaldeposition, kg N / ha / år
Kat. 1 syd	1	0,0	0,0	0,0
Kat. 1 øst	1	0,0	0,0	0,0
Kat. 2 vest	2	0,0	0,0	0,0
Kat. 3 vest	3	0,3	0,3	0,9
Kat. 3 vest v	3	0,2	0,2	0,6

Da husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Nærliggende naturområder, der ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 27, 28 og 30, men som forsat er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens³ § 3, fremgår af Tabel 3.

Tabel 3. Tabel over ammoniakdepositionen til øvrige naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturpunkt	Merdeposition, 8 års drift, kg N / ha / år	Merdeposition, nudrift, kg N / ha / år	Totaldeposition, kg N / ha / år
§ 3 sø	1,1	1,2	5,5
§ 3 sø 2	0,6	0,6	2,9
§ 3 sø 3	0,0	0,0	0,1
§ 3 sø 4	0,1	0,1	0,2
§ 3 eng	0,0	0,0	0,2
§ 3 mose	0,0	0,0	0,2

² Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 31. december 2024 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

Der er en § 3 beskyttet sø på ejendommen ca. 125 m sydøst for kyllingestald nr. 2, som modtager en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år, og kommunen skal derfor foretage en konkret vurdering af, om der vil ske en tilstandsændring af søen, som følge af det ansøgte. Søen modtager en merdeposition på 1,2 kg N/ha/år fra det ansøgte og en totaldeposition på 5,5 kg N/ha/år. Søen ligger i en intensivt dyrket mark. Aabenraa Kommune foretog den 7. maj 2026 en besigtigelse af søen. Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at søen er tydeligt eutrofieret, med meget uklart vand og ingen vegetation. Aabenraa Kommune vurderer derfor, at det ikke er relevant at sætte en øvre tålegrænse for den atmosfæriske ammoniakdeposition, da søen er næringsrig. Aabenraa Kommune vurderer, at merdepositionen ikke medfører en tilstandsændring af søen.

Da merdepositionen for de resterende § 3 beskyttede naturområder er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Fredede områder & kommunalplaner

Ingen af husdyrbrugets anlæg ligger overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 98 'Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose', der består af fuglebeskyttelsesområde F62. Området ligger ca. 725 m syd for husdyrbruget.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret plante- eller dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget, og ingen af arterne vurderes at findes på stedet.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Ansøger har redegjort for afløbsforholdene i miljøkonsekvensrapporten på s. 7 og 16. Vaskevand fra de to eksisterende kyllingestalde ledes til en eksisterende opsamlingsbeholder på 40 m³. I hestestalden er der afløb til en eksisterende opsamlingsbeholder på 10 m³. Ved opførelse af den nye kyllingestald søges der om muligheden for at etablere en ny opsamlingsbeholder på maksimalt 99 m³ til vaskevand fra kyllingestalde og kondensvand fra varmevekslere.

Sanitært spildevand fra personalefaciliteter i forrum ledes til en eksisterende septiktank. Tagvand fra de eksisterende driftsbygninger nedsives omkring bygningerne, og der forventes ligeledes nedsivning af tagvand fra den nye kyllingestald. Der søges særskilt om nedsivningstilladelse til tagvand fra den nye kyllingestald.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten. Endvidere stilles der vilkår til, at vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder-, gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste lokalplanlagte område i landzone, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Ved nærmeste byzone er der kumulation i forhold til lugt fra ét andet husdyrbrug, idet der er et kvægbrug på Ringvej 6, som er beliggende indenfor 300 m til nærmeste byzone.

Ved Rebbølvej 34, som er en nabo uden landbrugspligt, er der kumulation med ét andet husdyrbrug, idet der er et kvægbrug på Rebbølvej 28, som er beliggende indenfor 100 m til nabobeboelsen.

Ved campingpladsen ved Terkelsbøl Bygade, som udgør nærmeste lokalplanlagte område i landzone, er der ved campingpladsens østlige side kumulation med ét andet husdyrbrug, idet der er et kvægbrug på Terkelsbøl Bygade 40, som er beliggende indenfor 300 m til det lokalplanlagte område.

Ved Vollerup, som udgår nærmeste samlet bebyggelse, er der kumulation med ét eller to andre husdyrbrug, idet der er kvægbrug på henholdsvis Vollerup Byvej 16 og 40, som er beliggende indenfor 300 m til samlet bebyggelse.

Tabel 3. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningsskema nr. 255 074.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Rebbølvej 45A	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	386,1	763,6	Ja
Rebbølvej 45B	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	386,1	765,7	Ja
Rebbølvej 34	Nabo uden landbrugspligt	1	424,8	920,8	Ja
Campingplads Terkelsbøl Bygade	Nærmeste lokalplanlagte område i landzone	0	677,6	2.058,2	Ja
Campingplads (kumulation)	Nærmeste lokalplanlagte område i landzone	1	745,3	2.272,8	Ja
Vollerup Byvej 43	Nærmeste samlet bebyggelse	1	828,2	2.415,9	Ja
Vollerup Byvej 29	Nærmeste samlet bebyggelse	2	903,4	2.475,8	Ja
Bolderslev, Bjolderup	Nærmeste byzone	1	1.067,4	4.582,0	Ja

Som det fremgår af Tabel 3, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste lokalplanlagte område i landzone, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone overholdt.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 822 m. Da den ukorrigerede geneafstand til nærmeste byzone er større end lugtkonsekvenszonen, og da kommunen skal vurdere lugt ud fra worst case, har Aabenraa Kommune udarbejdet et kort med en lugtkonsekvenszone på 970,3 m, svarende til den ukorrigerede geneafstand for byzone. Kortet er vedlagt som bilag 1 i afsnit D. Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøkonsekvensrapporten på s. 16-17 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder". Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne skal være overholdt ved nærmeste nabos inden- og udendørs opholdsarealer, dog maks. 15 m fra beboelsen.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten på s. 18. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stillet vilkår til, at der ikke må forekomme støvgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener

Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten på s. 17-18. Aabenraa Kommune vurderer at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener i form af rystelser ved de nærmeste naboer.

For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må forekomme væsentligt gener fra rystelser og vibrationer uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten på s. 18. Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener

Ansøger har redegjort for antallet af transporter til og fra husdyrbruget samt husdyrbrugets til- og frakørselsforhold i miljøkonsekvensrapporten på s. 13-15.

Aabenraa Kommune vurderer at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transporter til og fra ejendommen.

Lysgener

I miljøkonsekvensrapporten på s. 16 beskrives det, at udendørsbelysningen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår, til at der ikke må forekomme væsentlige lysgener for de omkringboende, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden. Endvidere stilles der fastholdelsesvilkår om, at der ikke må etableres belysning ved ridebanen, for at undgå gener for omkringboende og lysforurening af det omgivende landskab.

Uhygiejniske forhold

Døde kyllinger opbevares på køl i tilknytning til forrummet ved kyllingestald 2. Plastbeholder med døde kyllinger stilles kun ud umiddelbart forud før afhentning, og afhentningspladsen er placeret ved husdyrbrugets indkørsel. På baggrund af ovenstående, samt da der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT) for intensivt opdræt af fjerkræ

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), når produktionen er større end 40.000 stipladser til fjerkræ.

BAT Ammoniak- og lugtemission

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet til ammoniakemission fra husdyrbruget er 4.728 kg NH₃-N pr. år, og at den faktiske emission er 4.728 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt med de valgte gulvtyper og varmevekslere i den nye kyllingestald med en ammoniakreducerende effekt på 23 %. BAT for lugtemissionen overholdes ved gulvtyperne.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til anvendelsen af Rokkedahl eller Munters Heat-X-Rotate varmevekslere i de nye stalde, jf. teknologiblade til varmevekslere.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak og lugt, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

BAT Fodring- og foderhåndtering

For at reducere kvælstofudskillelsen skal IE-husdyrbrug enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein vha. en god aminosyrebalance, eller bruge et eller flere fodertilsetningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilerne supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. Der må anvendes en kombination af de ovennævnte teknikker.

For at reducere fosforudskillelsen skal IE-husdyrbrug enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsetningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase), eller letfordøjeligt uorganisk fosfat (f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder). Der må anvendes en kombination af de ovennævnte teknikker.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten på s. 31 redegjort for BAT på fodring og foderhåndtering. Ansøger oplyser, at der praktiseres fasefodring, hvor der fodres med forskellige tørfoderblandinger, som er tilpasset dyrenes behov i de forskellige udviklingsstadier. Foderet vil være tilsat fytase og sammensættes med en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein. Ansøger oplyser endvidere, at der er et stort fokus på, at der kun fodres med det antal foderenheder og den mængde råprotein og fosfor, der er nødvendig for at opnå optimal tilvækst for kyllingerne.

Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering. Når kommunen kommer på tilsyn, skal husdyrbruget kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker. Der er stillet vilkår til forsvarlig opbevaring af foder for at modvirke skadedyr.

BAT Gylleopbevaring og -håndtering

Der er ingen gyllebeholdere på ejendommen. Dybstrøelse fra staldene afsættes direkte til biogasanlæg, opbevares i markstakke eller udbringes direkte på markerne. Stalde, rørledninger og opsamlingsbeholdere til vaskevand og sanitært spildevand er etableret i tætte og stabile materialer. Gødningshåndtering er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten på s. 9 og 16. Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at BAT til gylleopbevaring og -håndtering er overholdt.

BAT Energiforbrug

Ansøger har redegjort for BAT på energiforbruget i miljøkonsekvensrapporten på s. 15. BAT for energiforbruget overholdes med isolerede stalde, varmevekslere, lavenergibelysning, temperaturstyring og alarmer på ventilationsanlæggene, samt regelmæssige eftersyn og rengøring af ventilationsanlæggene. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet, og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Aabenraa Kommune vurderer, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for BAT på energiforbruget, og at husdyrbruget løbende gennemfører de nødvendige tiltag, for at have fokus på energiforbruget. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at elforbruget aflæses årligt, med den begrundelse, at forbruget skal kunne vurderes igennem en årrække.

BAT Vandforbrug

Ansøger har redegjort for BAT på vandforbruget i miljøkonsekvensrapporten på s. 15. BAT for vandforbruget overholdes ved anvendelse af vandbesparende drikkevandssystem (drikkenipler), vandalarm, daglig overvågning og løbende vedligeholdelse af drikkevandssystemet, samt anvendelse af højtryksrenser ved vask af staldene.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne i miljøkonsekvensrapporten, og når de generelle regler overholdes, at der praktiseres BAT på vandforbruget. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at vandforbruget aflæses årligt med den begrundelse, at forbruget skal kunne vurderes igennem en årrække.

BAT Spildevand

Der praktiseres BAT på spildevand ved, at der på husdyrbruget er fokus på minimering af vandforbruget, at vandforbruget registreres, samt at spildevand håndteres i et lukket system med tætte rør og opsamlingsbeholdere.

Aabenraa Kommune har ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår til spildevandshåndteringen, end de vilkår der er beskrevet i afsnittene "Jord, grundvand og overfladevand" og "BAT Vandforbrug".

BAT Støv

Der praktiseres BAT på støvemissioner, idet foder blæses direkte ind i og opbevares i tætte fodersiloer, og foder ledes ud i staldene gennem lukkede rørsystemer. Støvende aktiviteter, såsom strøelse, sker indendørs.

Aabenraa Kommune vurderer, at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

BAT Støj

Der praktiseres BAT på støj, idet de fleste aktiviteter knyttet til slagtekyllingeproduktionen sker inde i isolerede bygninger, og da støjende aktiviteter vil så vidt muligt undgås om natten og i weekender. Der blive valgt så støjsvage ventilationsanlæg som muligt, og foderindblæsningen vil ske over kort tid. Det vurderes, at der med husdyrbrugets placering, indretning og drift ikke vil være væsentlige støjgener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune vurderer, at det praktiseres BAT for støj, og at der med de stillede vilkår om overholdelse af støjgrænserne angivet i Miljøstyrelsens vejledning sikres, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

BAT Godt landmandskab og miljøledelse

BAT på godt landmandskab og miljøledelse opnås ved at have en fremgangsmåde ved uheld (beredskabsplan), samt at anlægget søges vedligeholdt ved regelmæssige

kontroller af bl.a. ventilationssystem og generel minimering af ressourceforbrug. Det er desuden et lovkrav, at husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem. Der stilles vilkår til, at der skal forefindes en ajourført beredskabsplan på husdyrbruget, som de ansatte kender indholdet af.

Døde kyllinger opbevares på køl i tilknytning til forrummet ved kyllingestald 2. Plastbeholder med døde kyllinger stilles kun ud umiddelbart forud for afhentning, og afhentningsplads er placeres ved husdyrbrugets indkørsel. Opbevaringen opfylder BAT for godt landmandskab ved, at uhygiejniske forhold undgås.

Samlet vurdering for BAT-konklusionerne

Aabenraa Kommune vurderer, at der ved overholdelse af BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet for lugt, støj og støv.

Øvrige krav

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i miljøkonsekvensrapporten på s. 9 og 16. Dybstrøelse fra kyllingehusene vil blive udmuget direkte til lastbilcontainer og kørt til biogasanlæg med det samme efter tømning af kyllingehusene. Ligeledes vil dybstrøelse fra hestestalden blive leveret til biogasanlæg. Alternativt kan dybstrøelsen opbevares i markstak indtil udbringning eller udbringes direkte på markerne. Opsamlet vaskevand fra kyllingestaldene og hestestalden vil blive udbragt på marker med gyllevogn. Alternativt udsprinkles vaskevandet fra kyllingestaldene som restvand i henhold til reglerne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen⁴.

Aabenraa Kommune stiller vilkår om, at vaskevand fra vask af staldene og kondensvand fra varmevekslerne skal ledes til en eller flere opsamlingsbeholdere, som skal kunne rumme mindst én afvaskning af staldene.

Aabenraa Kommune vurderer, at håndteringen af husdyrgødning overholder BAT, og at der ikke er væsentlig virkning på miljøet herfra.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Der søges om at opføre en ny kyllingestald 21 m øst for matrikelarket mod matr. nr. 13b, Smedager, Bjolderup. Den nye kyllingestald overholder således ikke afstandskravet på 30 m til naboskel, jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 7, og ansøger har derfor søgt om dispensation for afstandskravet. Aabenraa Kommunes vurdering af ansøgning om dispensation for afstandskravet ses i afsnittet "Dispensationer".

Den nye kyllingestald og nye tekniske anlæg overholder alle øvrige afstandskrav angivet i husdyrbruglovens §§ 6-8.

Det flytbare læskur til heste skal til enhver tid overholde afstandskravene og krav til indretning og drift angivet i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵.

Vurdering af, om husdyrbruget er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug

Ansøger hverken ejer eller driver andre husdyrbrug. Husdyrbruget er således ikke forureningsmæssigt, teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Alternative løsninger

⁴ Bekendtgørelse nr. 931 af 16. juli 2024 om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning

⁵ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten på s. 24-25 og 33 redegjort for de alternative løsninger, der har været vendt i forbindelse med, at ansøgningsmaterialet til denne miljøgodkendelse blev udarbejdet. Alternative løsninger fremgår desuden af miljøgodkendelsens afsnit "Dispensationer".

På baggrund af ovenstående vurderer Aabenraa Kommune, at der er redegjort tilstrækkeligt for de alternative løsninger, og hvorfor den ansøgte løsning er den, der er valgt.

Ophør af husdyrbruget

Ud fra ansøgers redegørelse i miljøkonsekvensrapporten på s. 35 vurderer Aabenraa Kommune, at ejendommen vil blive afviklet miljømæssigt forsvarligt, hvis husdyrbruget på ophører helt.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der skal foretages oprydning og rengøring ved varigt ophør af driften for at undgå forureningsfare.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier.
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.
- Jord, grundvand og overfladevand.
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten på s. 33-35, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

1. Befolkningen og menneskers sundhed
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2 natur samt bilag IV arter
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet
5. Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet, når byggeriet er afsluttet. Hvis godkendelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Hvis godkendelsen indeholder lovliggørende dele, anses disse dele af godkendelsen som udnyttet fra meddelelsetidspunktet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år, når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2034.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 7. oktober 2034.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

Den eksisterende miljøgodkendelse og tilhørende revurderinger til Rebbølvej 41, 6230 Rødekro ophæves ved udnyttelse af denne miljøgodkendelse.

Miljøgodkendelsen blev meddelt den 30. maj 2007 efter § 33 i lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om miljøbeskyttelse.

Første revurdering af miljøgodkendelsen blev meddelt den 30. november 2016 efter § 39, stk. 1 i lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændring

Anden revurdering af miljøgodkendelsen blev meddelt den 9. marts 2021 efter § 39, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrbrugloven. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, vandindvindingstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Afgørelse

- Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 255 074, version 7, modtaget i Aabenraa Kommune den 5. marts 2026, og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

- Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Hus 1	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.184	2.184
Hus 2	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.185	2.184
Hus 3 ny	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.400	2.400
Hestestald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	327	152
I alt			6.920

- Vilkår 4. Husdyrbruget skal indrettes med stalde og anlæg som vist i Figur 4. Dyretyper og staldsystem må ikke ændres, og størrelsen på produktionsarealerne må ikke øges, i forhold til det der fremgår af vilkår 3.

Figur 4. Oversigt over stalde, tekniske anlæg og øvrige driftsbygninger.

Dybstrøelsesarealer i stalde

Vilkår 5. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Placering og konstruktion af anlæg

Vilkår 6. Den nye kyllingestald (Hus 3) og de tre nye fodersiloer skal opføres i mål, materialer og farvevalg som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Vilkår 7. Den nye kyllingestald (Hus 3) må ikke placeres nærmere end 21 m fra naboskellet mod matr. nr. 13b, Smedager, Bjolderup.

Vilkår 8. Eventuelle markdræn indenfor 15 m fra den nye kyllingestald (Hus 3) skal flyttes eller omlægges til faste rør, således at afstandskravet på 15 m til dræn overholdes. Inden den nye kyllingestald tages i brug, skal der indsendes et drænkort for placering af dræn omkring det samlede staldanlæg til Aabenraa Kommune.

Lugt

- Vilkår 9. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

- Vilkår 10. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Tidsinterval	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjgrænserne må ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

- Vilkår 11. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 10 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

- Vilkår 12. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

- Vilkår 13. Der må ikke etableres belysning ved ridebanen.

Skadedyr

- Vilkår 14. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

- Vilkår 15. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Installation af varmevekslere

- Vilkår 16. Der skal installeres Rokkedahl varmevekslere (ACU Clima+ 200) eller Munters varmevekslere (Heat-X-Rotate) i den nye kyllingestald (Hus 3) med en ammoniakreducerende effekt på 23 %.
- Vilkår 17. Der skal inde i stalden, hvor der er indsat en eller flere varmevekslere, installeres ventilatorer til recirkulering af luften, og de skal have en samlet kapacitet, som angivet i vilkår 18 og 19.

Kapacitetskrav for varmevekslere

- Vilkår 18. Varmevekslerne skal kunne levere mindst 12 m³ luft pr. time pr. m² produktionsareal i den nye kyllingestald (Hus 3). Dette svarer til 28.800 m³ luft pr. time⁶.
- Vilkår 19. Ventilatorerne til recirkulering af luften inde i staldene skal levere en samlet kapacitet på mindst 26 m³ luft pr. time pr. m² produktionsareal.

Driftstid

- Vilkår 20. Varmevekslerne skal levere al ventilation i stalden frem til ventilationsbehovet overstiger varmevekslernes kapacitet. Ved højere ventilationsbehov skal varmevekslerne levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene, der er nævnt i vilkår 18 og 19.
- Vilkår 21. Når ventilationsbehovet overstiger 80 m³ luft pr. time pr. m² produktionsareal, må varmevekslerne slukkes.
- Vilkår 22. Recirkuleringsventilatorerne skal levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene nævnt i vilkår 18 og 19.

Vedligeholdelse og service af varmevekslere

- Vilkår 23. Efter hver produktionscyklus skal varmevekslerne rengøres.
- Vilkår 24. Hvis der opstår driftsstop eller fejl på varmevekslerne, skal dette afhjælpes hurtigst muligt.
- Vilkår 25. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end to uger.
- Vilkår 26. Der skal foretages eftersyn efter leverandørens anvisning.

Dokumentation for drift af varmevekslere

- Vilkår 27. Der skal føres en logbog for varmevekslerne, indeholdende registreringer om:
- Varmevekslernes driftstid evt. ved montering af timetæller på varmevekslerne.
 - Tidspunkter for rengøring samt vedligehold.
 - Eventuelle fejl/driftsstop og varighed heraf.
- Vilkår 28. Logbog og rapporter fra servicebesøg skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

- Vilkår 29. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et

⁶ Beregning af kapacitetskrav: 12 m³ luft pr. time pr. m² x 2.400 m² produktionsareal = 28.800 m³ luft pr. time

eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.

- Vilkår 30. Afledning af flydende husdyrgødning, restvand og spildevand skal foregå som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Ændringer af afløbsforhold skal indsendes til, og godkendes af, tilsynsmyndigheden.
- Vilkår 31. Vaskevand fra vask af staldene samt kondensvand og vaskevand fra varmevekslerne skal ledes til en eller flere opsamlingsbeholdere, som skal kunne rumme mindst én afvaskning af staldene.
- Vilkår 32. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder-, gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

Olie og diesel

- Vilkår 33. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.
- Vilkår 34. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

- Vilkår 35. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og anden dokumentation for vilkårenes overholdelse skal forevises på Aabenraa Kommunes forlangende.

Vand- og elforbrug

- Vilkår 36. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Vilkår 37. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. De årlige registreringer af vandforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ved ophør af husdyrbruget

- Vilkår 38. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Aabenraa Kommune.
- Vilkår 39. Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes, og ejendommen skal ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Beredskabsplan

- Vilkår 40. På husdyrbruget skal der forefindes en opdateret beredskabsplan. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.
- Vilkår 41. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 23. juni 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 28. august 2026 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 30 dage til at fremsende kommentarer.

Udkastet til miljøgodkendelsen er blevet sendt til alle beboere, der er beliggende inden for den ukorrigerede geneafstand til byzone, da geneafstanden er større end den beregnede lugtkonsekvenszone.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget bemærkninger i høringsperioden.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 7. oktober 2026, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens⁷ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 7. oktober 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 4. november 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbruglovens § 81, stk. 1.

Da miljøgodkendelsen indebærer opførelse af bebyggelse uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, må miljøgodkendelsen ikke udnyttes før klagefristens udløb. En rettidig klage vil have opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklage-nævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. kapitel D).

Den 7. oktober 2026

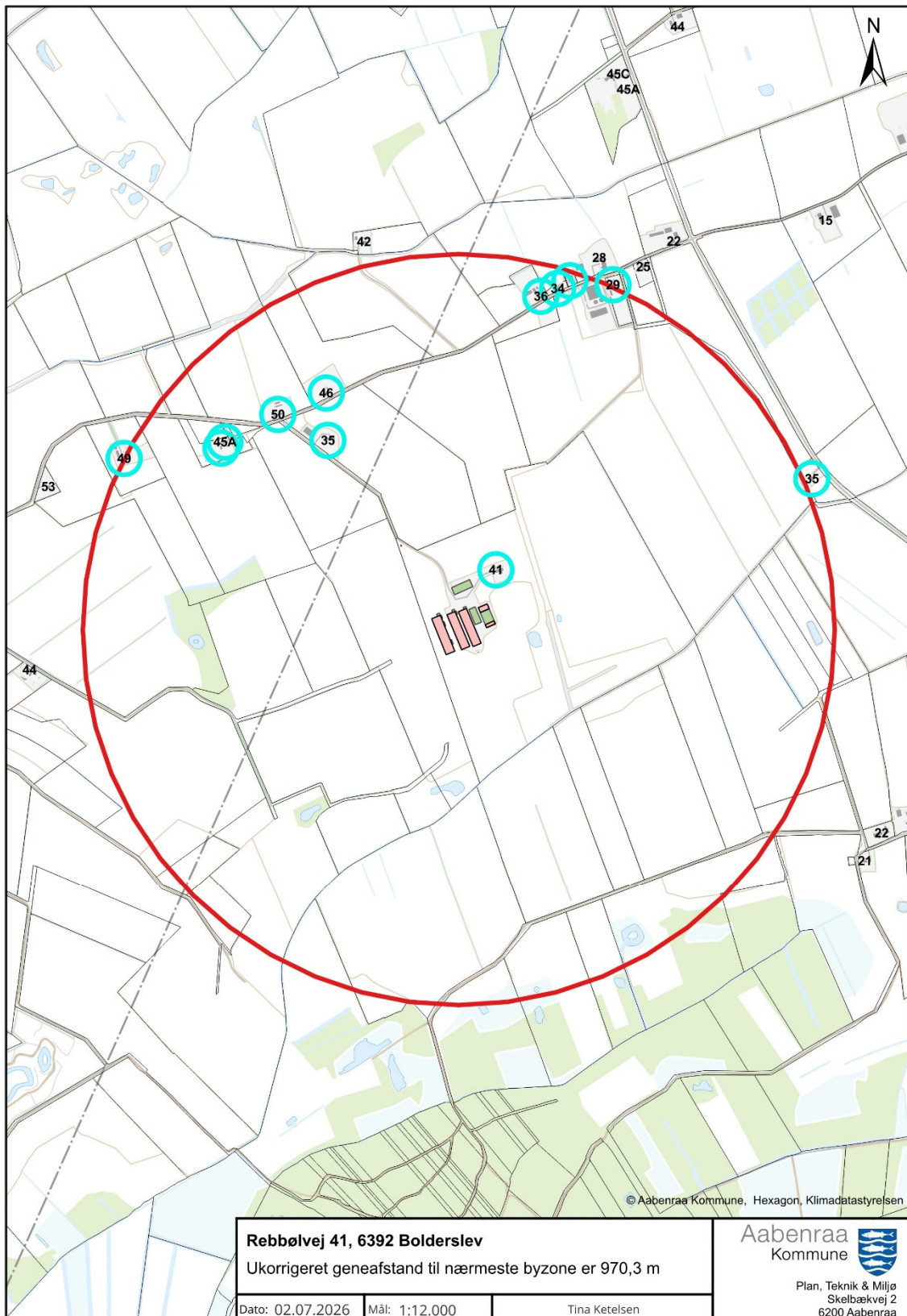
Laura Klaver
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 970,3 m, svarende til den ukorrigerede geneafstand til byzone:

E. Miljøkonsekvensrapport

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er udarbejdet af miljørådgiver Hanne Hoffmann Christensen, HoffmannMiljø.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til miljøgodkendelsen.

Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da resultaterne er indarbejdet i enten MKR eller i miljøgodkendelsen. Hvis skemaet fra husdyrgodkendelse.dk ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf. 73 76 78 64.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 6 er der ved ansøgninger efter husdyrbruglovens § 16a krav til, at der skal være en beskrivelse af hvilke metoder, der er anvendt til identificering og forudberegning af de væsentlige virkninger på miljøet. Til udarbejdelse af MKR, har ansøger benyttet sig af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, hvor emissionsfaktorerne tager afsæt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Aabenraa Kommune vurderer, at metoderne er tilstrækkeligt beskrevet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 10 er der et krav om, at der i MKR skal være en referenceliste med oplysninger om kilderne til miljøkonsekvensrapportens beskrivelser og vurderinger. Referencelisten fremgår af s. 36 i MKR.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Miljøkonsekvensrapport, § 16a Kyllinger

ALLERHØJ APS

REBBØLVEJ 41, 6392 BOLDERSLEV

INDSENDT FØRSTE GANG 5.MARST 2026

GENINSENDT 30. JUNI 2026

Krav til Miljøkonsekvensrapport

Nedenstående uddrag fra Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, bilag 1, punkt E fastsætter minimumskraverne til indholdet af miljøkonsekvensrapporten. Rapporten skal, udover eller med udgangspunkt i oplysningerne i punkt B, mindst omfatte følgende:

Beskrivelse af det Ansøgte:

Rapporten skal indeholde en detaljeret beskrivelse af det ansøgte husdyrbrug med oplysninger om:

1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om

- a. Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender.
- b. Det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet.
- c. Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.
- d. Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, samt hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- e. Alle yderligere oplysninger omhandlet i bilagets punkt F nedenfor, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

2) Samlet, Ikke-teknisk Resumé: Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.

3) Ekspertinformation: Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Indholdsvurdering:

Miljøkonsekvensrapporten inkluderer, ud over kravene specificeret i Bilag 1, Punkt E, alle relevante oplysninger i henhold til bekendtgørelsens Bilag 1, Punkt F.

Det er ansøgers vurdering, at nærværende rapport er fuldstændig og indeholder samtlige oplysninger, som er påkrævet for en miljøkonsekvensrapport i henhold til gældende lovgivning.

De indsatte luftfoto m.v. stammer fra www.husdyrgodkendelse.dk, Naturdata.dk eller www.arealinfo.dk.

Indholdsfortegnelse

BAGGRUND FOR ANSØGNINGEN	3
IKKE TEKNISK RESUMÉ	4
BASISOPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG ANSØGER	6
INDRETNING	7
GØDNINGSOPBEVARING	9
DRIFT AF ANLÆG	12
LANDSKAB OG AFSTANDE	21
LUGT	26
AMMONIAK – NATUR	27
BAT- AMMONIAK	30
TEKNOLOGIER OG TIL- OG FRAVALG AF TEKNOLOGI	31
FORVENTEDE VÆSENTLIGE OG EVENTUELLE KUMULATIVE INDVIRKNINGER PÅ MILJØET OG BEGRÆNSNING HERAF	33
OPHØR AF PRODUKTIONEN	35
LITTERATURLISTE OG KILDEHENVISNINGER	36

Baggrund for ansøgningen

Denne miljøkonsekvensrapport indeholder beskrivelser af en ansøgning om etablering af et nyt kyllingehus på adressen Rebbølvej 41, 6392 Bolderslev. Ejendommen ligger i Aabenraa Kommune på matr.nr. 13a - Smedager, Bjolderup.

Ansøgningen omhandler opførelse af et nyt slagtekyllingehus i forbindelse med de eksisterende bygninger. Det nye hus vil blive opført som et tidssvarende staldanlæg, der lever op til de nyeste krav inden for dyrevelfærd og miljøbeskyttelse.

Ejer planlægger at udvide produktionen med slagtekyllinger. I den forbindelse vil der blive opført et nyt og næsten identisk kyllingehus.

Opførslen af de nye stalde vil blive foretaget med brug af spær fra en af de nedlagte minkfarme og dermed skabes der allerede fra start et bæredygtigt fokus.

For at skabe et overblik over den planlagte drift og den anvendte teknologi, herunder miljøteknologier, er der udarbejdet beregninger i husdyrgodkendelse.dk

Det samlede produktionsareal for de i alt 3 slagtekyllingehuse vil udgøre et areal på 6.768 m².

Da husdyrbruget har flere end 40.000 pladser til slagtekyllinger, er der tale om et IE-husdyrbrug, og ansøgningen laves efter § 16 a, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., hvilket betyder, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for det nye husdyrbrug.

Ikke teknisk resumé

I dette resumé er ansøgningens hovedpunkter kort belyst, så der kan skabes et overblik over indholdet i ansøgningen. Hvert punkt er beskrevet mere konkret i selve ansøgningen

Ansøgningens omfang

Der søges om miljøgodkendelse til etablering af et nyt husdyranlæg til slagtekyllingeproduktion på ejendommen beliggende på matr.nr. 13a - Smedager, Bjolderup, Aabenraa Kommune.

Ansøgningen omhandler opførelse af et nyt slagtekyllingehus i tilknytning til de to eksisterende kyllingehuse. Da der er tale om en udvidelse med et nyt hus, tages ingen eksisterende stalde ud af drift.

Dette projekt omhandler et samlet produktionsareal på 6.768 m² fordelt på to eksisterende huse og et nyopført slagtekyllingehus.

Herudover er der et hobbyhestehold med et produktionsareal på 152 m². På marken er der placeret et flytbart læskur, hvor hestene kan søge ly.

Der søges om lovliggørelse af en ridebane på 20 x 50 m, bestående af naturmaterialer.

Ansøgningen er udarbejdet som en godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, da det samlede produktionsareal til slagtekyllinger overstiger de grænseværdier, der udløser krav om enten en miljøgodkendelse eller en miljøkonsekvensrapport.

Husdyrgødning

Dybstrøelsen fjernes fra staldene ved holdskifte, hvilket sker 7 gange årligt.

Dybstrøelsen læsses direkte i container og køres straks væk fra ejendommen via en port i gavlen af staldene.

Der forefindes derfor ingen stationære gødningslagre ved slagtekyllingestaldene.

Vand og spildevand

Ejendommen er vandforsynet fra privat vandværk. Vandet anvendes overalt på bedriften og vil blive brugt til drikkevand og i forbindelse med vask af stalde

Vaskevandet opsamles i en mindre fortank og udsprinkles.

Spildevand fra forrummet afledes til septiktank.

Lugt og afstandskrav

Lugt bliver beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Husdyrgodkendelse.dk er det ansøgningssystem der bliver brugt til at vurdere alle danske landbrug forud for tilladelser og godkendelser. Her på placeringen viser beregningerne, at der er plads til at udføre, det ansøgte projekt uden nogen form for overskridelse af lugtgenekravene.

Geneafstanden til naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt

Der bliver i denne ansøgning søgt om dispensation til afstandskravet til markskel.

Støv og støj

Indkørslen til ejendommen er belagt med grus. Støv vil derfor kunne forekomme i tørre perioder. Det søges begrænset ved hensynsfuld kørsel, specielt ved udkørslen til asfaltvejen.

Rundt om bygningerne og mellem dem bliver der etableret kørefast underlag for at sikre rene og kørefaste forhold.

Etablering af aktiviteter på bedriften vil ikke støje eller støve væsentligt udenfor matriklen da staldene er placeret isoleret forenden af en længere grusvej.

Transporter

Fremover vil der komme ca. 1,2 transporter pr. dag til ejendommen. Det tilstræbes at planlægge alle transporter inden for normal arbejdstid, dog køres kyllingerne til slagt i aftentimerne, da slagtningerne primært foregår om natten.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Stalden ønskes etableret på række med de eksisterende stalde. Placeringen er omgivet af marker, i et forholdsvis åbent landskab. De eksisterende læhegn i området bryder indsigtslinjerne til staldene.

Ejendommen er placeret uden for kommuneplanlagte zoner, og det er vurderet, at staldenes placering vil passe godt ind i det omkringliggende landskab, som allerede er præget af landbrugsdrift.

Ammoniak

Udledningen af ammoniak fra staldene bliver vurderet på baggrund af beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk. Resultatet viser at varmeveksler i staldene holder udledningen på et niveau der overholder kravene fastsat i lovgivningen.

Natur

Alle afskæringskriterier i forhold til deposition af ammoniak i naturområder er overholdt. På den baggrund kan det vurderes at der ikke er risiko for tilstandsændringer i de nærtliggende naturområder.

Basisoplysninger om husdyrbruget og ansøger

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	28513062
Husdyrbrugets navn	Allerhøj ApS
Beliggenhedsadresse	Rebbølvej 41,
Postnummer	6392
By	Bolderslev

Ansøger

Ansøgers navn	Allerhøj ApS
Ansøgers adresse	Rebbølvej 41,
Ansøgers postnummer	6392
Ansøgers by	Bolderslev
Ansøgers telefon	20816070
Ansøgers e-mail	allanchristiansen1@hotmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	43942565
Konsulent virksomhedsnavn	HoffmannMiljø
Konsulentnavn	Hanne Hoffmann Østergaard
Konsulentadresse	Adelvej 29
Konsulentpostnummer	6500
Konsulentby	Vojens
Konsulenttelefon	25398884
Konsulent-e-mail	hanne@hoffmannmiljo.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	9430381
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 13a - Smedager, Bjolderup

Beregningerne er foretaget i skema nummer 255 074

Indretning

Projektet omhandler opførelsen af 1 nyt slagtekyllingehus på ejendommen. Huset planlægges opført med følgende dimensioner og specifikationer:

Ny staldbygning

- 1 kyllingehus.
- Kyllingehuset måler 100 m x 24 m
- Produktionsareal 2.400 m².
- Opføres i paneler.
- Gavle muret op i røde sten og sider opføres i antracitgrå elementer.
- Der etableres gavlventilation i begge gavlender.

Højde og Tag:

- Højde: Cirka 7,75 m til kip med en taghældning på ca. 15 grader
- Taget vil være gråt

Teknik- og Servicefaciliteter

- Huset udstyres med et forrum (ca. 8x6 m)
- to varmevekslere
- Koldrum og fodervægtssrum indbygget i forrumsbygningen

Foderlagring

Der etableres foderlagring ved huset:

- 3 glasfiber fodersiloer.
- Maksimalt 60 m³ pr. silo.
- Højde: Maksimalt 12,5 m høje.
- Farve: Siloerne forventes at blive grålige

Afløbssystem og Vaskevandshåndtering

- Uden for hver port etableres der et betonareal med afledning til samletanken for vaskevand.
- Sanitært spildevand håndteres i eksisterende systemer
- Vaskevandet og kondensvandet fra varmevekslerne ledes til pumpebrønd på siden af stalden, hvorfra det pumpes til en eksisterende nedgravet samletank på ca. 40 m³. Denne udvides eller suppleres evt. af en max. 99 m³ fortank med låg i forbindelse med opførelse af den nye stald.

Udenomsarealer

- Foruden betonpladsen ved portene etableres der asfalt foran bygningen

- Der søges om lovliggørelse af en ridebane på 20 x 50 m til hobbybrug. Banen er opbygget af naturmaterialer, har ingen belysning og afvander ved nedsivning.

I husdyrgodkendelse.dk er staldene indtegnet som nedenfor og produktionsarealerne er der ingen tegninger på, men disse vil blive udarbejdet så produktionsarealernes størrelse ikke overskrider det ansøgte.

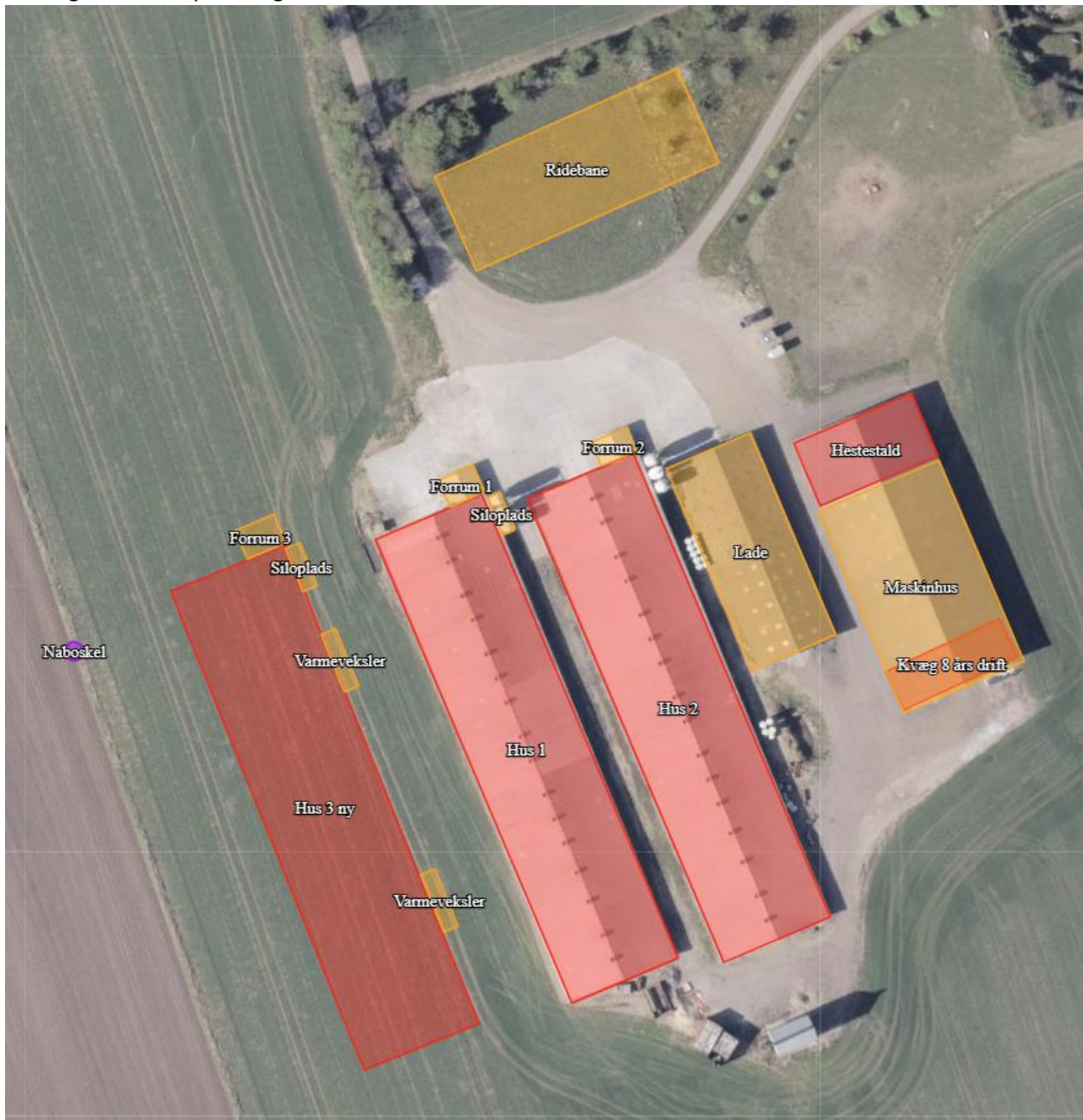
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift					
Hus 2	2.185	Mekanisk ventilation	6 m	(#852563) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.184
Hus 1	2.184	Mekanisk ventilation	6 m	(#852564) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.184
Hus 3 (ny)	2.400	Mekanisk ventilation	6 m	(#852565) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.400
Hestestald	327	Naturlig ventilation	3 m	(#858909) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	152
Sum					6.920

I tilknytning til hus 1 og 2 er der opstillet 3 siloer af 34 m³ til hvert hus. De er 10-11 meter høje

Udover produktionsarealet beskrevet ovenfor er der et flytbart læskur på hestefolden. Det måler 5 x 6 meter (30 m²) og har en højde på 3,15 m. Da læskuret er flytbart, indgår arealet ikke i hesteholdets produktionsareal.

Læskuret bliver flyttet mindst en gang om året, og bliver ikke placeret samme sted før der er gået 5 år.

Oversigtskort over placering af stalde

1. Placering indtegnet i Husdyrgodkendelse.dk

Som det fremgår af oversigtskortet, bliver stalden etableret på vestsiden af de eksisterende stalde. Oplysninger om indpasning i landskabet bliver beskrevet i afsnittet Landskab og afstande.

Samdrift med andre husdyrbrug

Ejer er ikke tilknyttet husdyrproduktion på andre ejendomme

Der er derfor hverken teknisk, driftsmæssigt eller forureningsmæssigt forbundne ejendomme.

Biaktiviteter

Der er et halmfyr på ejendommen, som benyttes til opvarmning af både de eksisterende stalde og det nye kyllingehus.

Der forventes ingen kumulative virkninger mellem halmfyret og kyllingeproduktionen. Halmfyret udleder primært partikler (PM), NO_x, CO og SO₂ fra forbrændingen, mens kyllingehuset er en kilde til ammoniak (NH₃), lugt. På grund af forskelligheden af udledningerne vurderes der ikke at være kumulative effekter.

Der er ingen yderligere biaktiviteter knyttet til produktionen.

Erhvervsmæssig nødvendighed

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs generelle vurdering, at byggerier, der er tiltænkt til anvendelse inden for husdyrbrug, i langt de fleste tilfælde vil blive betragtet som erhvervsmæssigt nødvendige.

Dette specifikke projekt omfatter opførelsen af et nyt kyllingehus, som udelukkende er dimensioneret og tiltænkt til slagtekyllingeproduktion. Staldene er ikke opført større end det aktuelle behov tilsiger, og deres design muliggør fleksibel anvendelse, idet de kan huse både de traditionelle hurtigt voksende kyllinger og de langsommere voksende racer.

Hvad angår placeringen af den nye stald, er det en forudsætning, at den opføres i direkte tilknytning til eksisterende bygningsmasse. Der er dog behov for større afstand mellem den nye stald og de eksisterende stalde end afstanden mellem de eksisterende stalde. Denne afstand til andre bygninger er en fremtidssikring af stalden og afstanden har det formål at der er god plads til at tilse tekniske installationer som varmevekslere.

Drift af anlæg

Driften af det planlagte anlæg baseres på en intensiv og højt specialiseret slagtekyllingeproduktion efter "alt-ind-alt-ud"-princippet. Dette indebærer, at hver produktionscyklus påbegyndes med indsættelse af daggamle kyllinger i en rengjort og desinficeret stald, hvorefter hele holdet leveres til slagtning samtidigt efter en vækstperiode på typisk 35 til 40 døgn. Driftsformen er karakteriseret ved en høj grad af processtyring, hvor det interne miljø i stalden overvåges og reguleres kontinuerligt for at sikre optimale vækstbetingelser og minimere ressourceforbruget.

Selve produktionsforløbet styres af avancerede klimacomputere, der regulerer staldens ventilation, temperatur og luftfugtighed. Ved indsættelse af de daggamle kyllinger forvarmes stalden til ca. 33-35 grader celsius, hvorefter temperaturen gradvist sænkes i takt med dyrenes alder og egen varmeproduktion. Ventilationsanlægget er dimensioneret til at sikre en konstant luftudskiftning, der holder CO² og ammoniakkoncentrationen under de fastsatte grænseværdier, hvilket er afgørende for både dyrevelfærd og emissionstal. Driftsledelsen foretager daglig monitorering af foder- og vandforbrug via digitale systemer, hvilket muliggør tidlig opsporing af eventuelle sygdomsudbrud eller tekniske fejl i anlægget.

En væsentlig del af den daglige drift fokuserer på biosikkerhed og sundhedsstyring. For at forhindre indslæbning af patogener, såsom salmonella eller influenza, opereres der med strenge adgangsprocedurer og hygiejnesluser. Dette indebærer et fysisk skel mellem urene og rene zoner, hvor skift af fodtøj og beklædning er påkrævet. Ligeledes er vedligeholdelse af strølsens kvalitet en central driftsopgave; ved at sikre en tør overflade minimeres risikoen for trædepudesår og ammoniakfordampning fra gødningen, hvilket har direkte indflydelse på anlæggets miljømæssige performance.

Efter endt vækstperiode tømmes stalden for dyr, hvilket medfører en kortvarig intensivering af transportaktiviteterne omkring anlægget. Efterfølgende udmuges den opsamlede gødning og transporteres til enten biogasanlæg eller lagerfaciliteter. Afslutningsvis gennemgår stalden en omfattende vaske- og desinfektionsprocedure, hvor alt teknisk udstyr rengøres, så smittekæder brydes før næste produktionscyklus. Denne cykliske driftsform sikrer en ensartet produktion og muliggør en præcis styring af de miljømæssige påvirkninger fra anlægget.

Ved vask af stalde forbruges der ca. 6 liter vand på m² det vil sige at vask af 1 stald medfører et forbrug på op til 15 m³. vandet pumpes til tank 1. Herfra udbringes det på

I det følgende afsnit bliver den øvrige drift af anlægget nærmere beskrevet

Transport og til- og frakørselsforhold

2. Angivelse af transportvej

Adgang til staldene sker via indkørslen. Indkørslen består af en grusvej og der er kun en måde at komme ned til ejendommen på. Ved udkørslen til asfaltvejen er der to beboelser.

Oversigtsforholdene er gode og der bliver kørt hensynsfuldt for at genere beboelserne ved indkørslen mindst muligt.

Der er følgende transporter til og fra ejendommen

		Nudrift	Ansøgt	
Til anlægget				
	Dyr til ejendommen	7 (1 læs pr hold)	7 (1 læs pr hold)	Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14 (1 time)
	Foder	56	84	Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14 (1 time)
	Strøelse	7	7	Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14 (1 time)
	Halm	65	65	Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14 (1 time)
	Diverse	12	12	Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14 (1 time)
Fra anlægget				
	Dyr fra ejendommen	84 (6 læs pr hold)	126 (6 læs pr hold)	Mandag-fredag 02-22 (1/2 time)
	Affald	12	12	Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14 (1 time)
	DAKA	42	42	Mandag-fredag 02-20 (1/2 time)
	Dybstrøelse	42	63	Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14 (1 time)
I alt		327	418	

Ovenstående skema viser en sammentælling af transporter over året. Antallet svarer til ca. 1,2 transporter pr. dag.

Foderleveringer og afhentning af dyr til slagt administreres af leverandørerne og slagteriet, hvorfor det ikke er muligt at begrænse disse til normal arbejdstid.

Det tilstræbes dog at planlægge alle transporter inden for normal arbejdstid, dog køres kyllingerne ofte til slag i aftentimerne, da de fleste slagtninger foregår om natten.

Det er ikke muligt at rykke transporterne, da det vil betyde lange ventetider for kyllingerne i lastbilerne, hvilket vil medføre dårlig dyrevelfærd.

Energiforbrug

I driften af staldene forbruges der strøm til væsentlige funktioner som ventilation, varmeveksler, fodring og lys. For at holde det samlede energiforbrug lavt, er der et kontinuerligt fokus på at vælge lavenergiløsninger ved renovering og reparationer, hvilket blandt andet inkluderer brugen af lavenergibelysning, lavenergi ventilatorer.

Selve ventilationen styres af et computerreguleret system, der optimerer driften ud fra både temperatur og fugtighed i staldene, samtidig med at elforbruget holdes i skak. Rengøring af ventilationsafkastene efter hvert hold bidrager desuden til en betragtelig reduktion i energiforbruget.

Til opvarmning anvendes varmevekslere samt halmfyr og oliefyr, som er installeret til hver bygning og bidrager til den nødvendige varmetilførsel. Det skal bemærkes, at varmevekslerne også bruger elektricitet under deres drift.

Staldene er oplyst i dagperioden, og der indlægges en sammenhængende mørkeperiode i overensstemmelse med dyrevelfærdskravene for slagtekyllinger.

Samlet set vurderes det, at de implementerede teknologier og foranstaltninger er tilstrækkelige til at minimere det samlede elforbrug i kyllingehusene.

Det årlige forbrug af halmballer er 1300 baller, hvilket svarer til en stigning på 300 baller pr år.

Der er en olietank til Diesel placeret i maskinhuset.

Sker der spild af olie ved tankning og påfyldning, vil dette øjeblikkeligt blive opsamlet.

Vandforbrug

Det årlige vandforbrug forventes at være på ca. 5 liter pr. produceret kylling. Med en produktion på 800.000 kyllinger giver det et samlet forbrug på ca. 4.000 m³ til drikkevand.

Hertil kommer ca. 500 m³ til vask.

Ejendommen har eget vandværk som er placeret i forrummet til Hus 1.

Vandbesparelse i kyllingehusene realiseres gennem installation af drikkenipler. Disse nipler placeres i en højde, der letter dyrenes vandoptagelse og samtidig minimerer spild.

For at sikre hurtig opdagelse af problemer foretages der daglig kontrol af vandforbruget, hvilket er afgørende for straks at identificere og udbedre eventuelle lækager.

Derudover forventes det at etablere vandalarmer i tilknytning til alle kyllingehuse. Disse alarmer er indstillet til at udløses, hvis det registrerede vandforbrug overstiger en forudbestemt maksimalmængde, hvilket giver øjeblikkelig besked ved unormalt højt forbrug.

Restvand

Husholdningsspildevand og sanitært spildevand fra stalde afledes til septiktank på 10 m³ som tømmes engang årligt. Tanken er placeret på forpladsen foran det midterste hus.

Der etableres ingen tagrender så regnvandet nedsives omkring bygningerne.

Til kyllingehusene er tilknyttet tanke til opsamling af vaskevand og fra hesteboksene er der afløb til separat tank.

I tank 1. samles alt vaskevand fra kyllingestald og når den er fuld, bliver det kørt ud på marken med en gyllevogn. Størrelse er omkring 40 m³. Ved etablering af den nye stald kan det blive nødvendigt at etablere en ny fortank. Dette vil dog kun ske hvis det vurderes at alle stalde skal fyldes og tømmes samtidigt. En ny fortank vil være mindre end 99m³ og med fast låg.

I tank 2. samles vaskevand fra hestestalden. Også her tømmer vi den med gyllevogn når den er fuld. 10 m³ tank.

Belysning

Ejendommens udendørslys er placeret ved porte og døre. Alt udendørslys vil kun være tændt efter behov og det er styret via sensor. Alle nye lys bliver placeret så de ikke lyser ud fra matriklen. På den måde sikres at de ikke virker dominerende i landskabet.

Lyset inde i staldene vil ikke kunne ses udefra, da der ikke er vinduer i staldene.

Ved ridebanen er der ikke planer om at opsætte lys, da banen skal bruges til hobbybrug i dagtimerne.

Støj

På en ejendom som denne er der både stationære og mobile støjkilder. Herunder beskrives støjkilderne

Stationære støjkilder

Den mest konstante støjkilde ved den daglige drift er selve ventilationsanlægget. Ventilationsanlægget, med udsugninger ved kip og indsugningsventiler, kører kontinuerligt for at sikre det rette klima og kan derfor give anledning til støj hele døgnet.

Andre stationære kilder, der bidrager til støjen i perioder, inkluderer:

- **Foderanlægget:** Støj opstår i forbindelse med fyldning af fodersiloerne, hvor der kan forventes støj under indlæsning af foder. Dette er typisk en monoton, højfrekvent lyd.
- **Varmevekslere og fyr:** Disse komponenter, som er en del af klimastyringen, kan også bidrage med støj under deres drift.

Mobile støjkilder

Støj fra mobile kilder er ofte kortvarig, men kan være mere intensiv i perioder:

- **Kyllingeafhentninger:** Dette er en væsentlig kilde til støj og sker typisk 7 gange årligt og kan foregå både i dag- og nattetimerne over 1-2 dage pr. gang. Støjen kommer fra truck- og lastbilkørsel, samt selve indfangningen og transporten af kyllinger ud til lastbilerne.
- **Foderleverance:** Levering af foder sker typisk 1-3 gange om ugen, med flest leverancer i slutningen af produktionsperioden.
- **Maskinkørsel:** Almindelig kørsel med landbrugsmaskiner i forbindelse med driften, såsom udrensning og opstart af stald.

	Kildestyrke DB(A)	Kildehøjde	Drifttid	Placering
Ventilationsafkast	65-73	8 m	Hele året	Tagflade
Ud-/indlevering af dyr	102	1 m	Gns. 2 timer hver 8. uge	I stalde
Foderlevering	108	1,5 m	Gns. 4 timer om ugen	Ved siloer
Vask af stalde og udlevering	105	1,5 m (Indendørs)	Gns. 16 timer hver 8. uge	I stalde og udlevering
Oplysninger om DB(A) er taget fra Landbrugsrapporten " støj i Landbruget – en eksempelsamling " og oplyst af SKOV A/S				

Ovenstående skema viser hvor og hvornår der kan forventes støjende aktiviteter. Det er vurderet at støj ikke vil være til gene for de omkringboende.

Rystelser

Der forventes ingen aktiviteter der kan bidrage med rystelser udenfor matriklen.

Virksomheden vil overholde grænseværdier for Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt og internt miljø fra Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9, 1997 Tabel 1 og 2.

Støv

Ejendommens drift forventes ikke at kunne medvirke til væsentlige støvgener.

Der kan forekomme støv i forbindelse med:

- Transport.
- Fyldning af siloer
- Ventilationsluft
- Foderlevering

Genebegrænsende foranstaltninger:

- Foder opbevares i tætte siloanlæg.
- Asfaltering af veje

Alle støvende aktiviteter sker indendørs eller i lukkede systemer og derfor vurderes de ikke at genere omkringboende. Kørsel foregår ved lav hastighed og støver ikke betydeligt.

Fluer og skadedyr

På landbrugsejendomme kan der forekomme skadedyr som f.eks. fluer og rotter mv.

- Ejendommen holdes pæn og ryddelig
- Gulve er fejlet.
- Vegetation langs bygninger fjernes.
- Huller/rørgennemføringer reparerer.
- Døre/Porte holdes så vidt muligt lukket
- Oplag af "diverse" sættes på paller eller strøer.

Fluegener

- Bekæmpelse af fluer forventes ikke nødvendig, da kyllingerne vil spise fluerne.

Rottebekæmpelse

- Der er abonnementsaftale vedr. rottebekæmpelse.

Det er vurderet, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende, da retningslinjerne fra AU Institut for Agroøkologi følges.

Affald

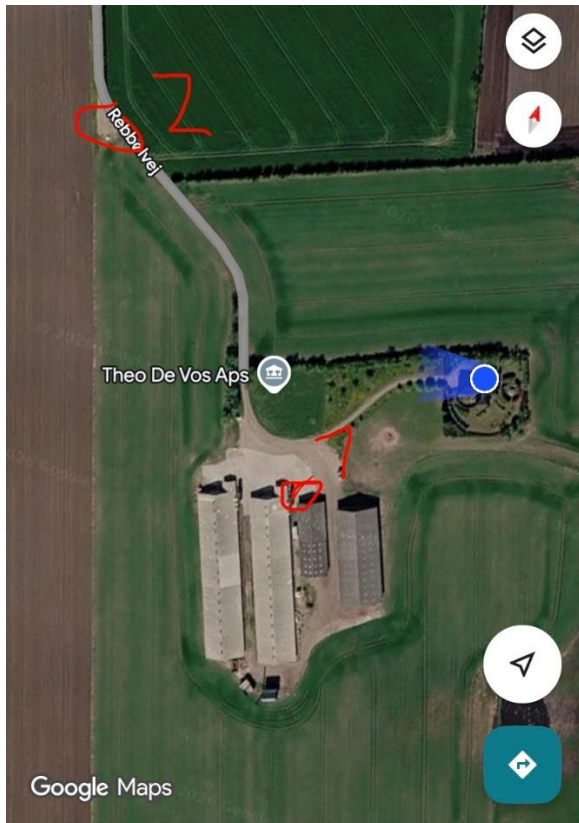
Nedenstående skema beskriver affaldshåndteringen på ejendommen

Affaldstype	Opbevarings- sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK- kode	ISAG- kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spraydåser		Egen	Godkendt modtager	0	16.05.04	23.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Egen	Genbrugsplads	50 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Egen	Genbrugsplads	50 kg	15.01.02	52.00
Bigbags af PE- plast		Egen	Genbrugsplads	50 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør, el sparepærer		Egen	Genbrugsplads	0-100 kg	20.01.21	79.00
Diverse brændbart inkl. tomme dunke	Container	Egen	Genbrugsplads	Containeren tømmes ca. hver måned	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00

Affaldet bliver sorteret og afhændet til genanvendelse så vidt det er muligt. Derfor er det vurderet at der ikke vil være problemer med affaldsmængderne fra ejendommen

Døde dyr

De opbevares op til 14 dage på køl. Efter tilmelding til DAKA og klokkeslæt er sat til afhentning, placeres de på afhentningspladsen nr. 2 på nedenstående kort.

Figur 3 Placering af døde dyr

Egenkontrol

Management på husdyrbruget handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres. Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management. I henhold til EU's BREF-notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder og opstået spild
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af kyllinger, materialer og fjernelse af produkter og spild

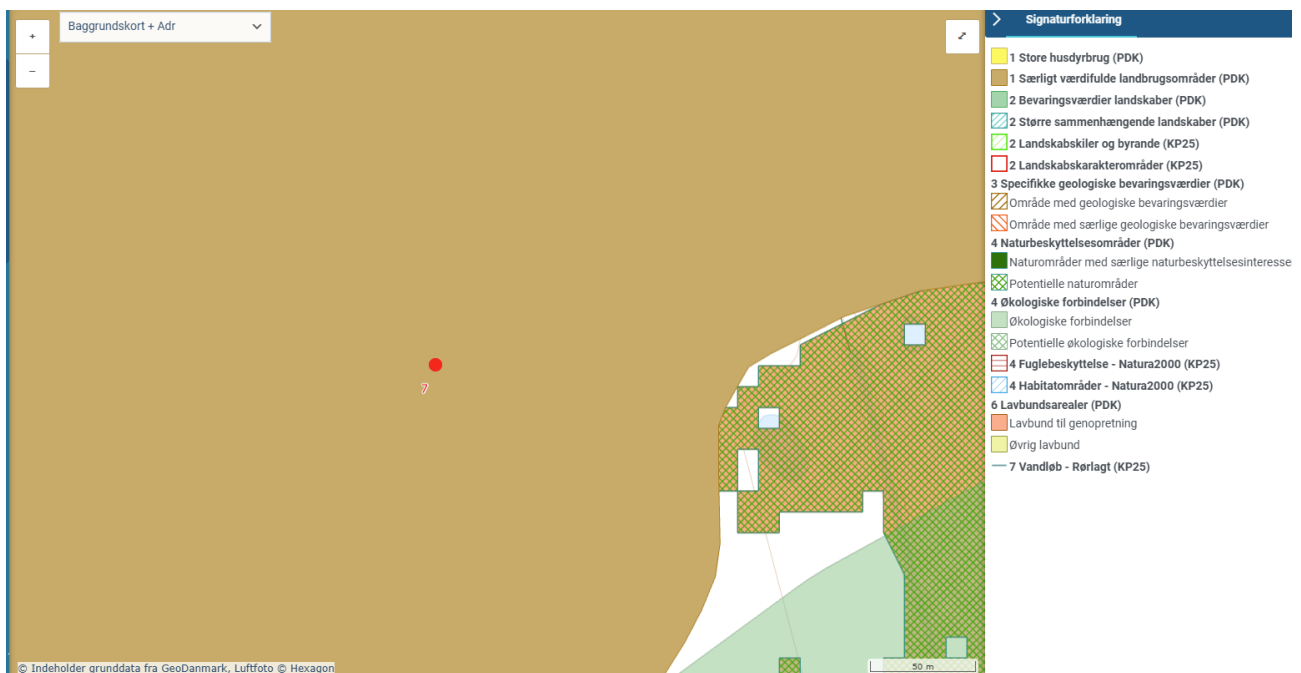
For at sikre den bedst mulige drift på ejendommen gøres følgende:

- Foder tilpasses løbende.
- Der er lavet beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, strømsvigt eller brand mv. Planen er synlig og tilgængelig for medarbejderne.
- Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.

- Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter hvert hold.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.
- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Aftale med firma om rottebekæmpelse på ejendommen.

Landskab og afstande

Rebbølvej 41 ligger i de særligt værdifulde landbrugsområder, i KP25 landskabskarakterområde 7, Landbrugssletten. Vest for staldene ligger et lavbundsområde, der i kommuneplanen er udpeget til potentielt naturområde og mod syd løber en økologisk forbindelse.

Figur 4 Udklip fra Aabenraa kommunes NETGIS

I Aabenraa kommunes landskabsrapport står der følgende:

Karakteristika for Område 7 (Landbrugssletten)

Geologi: Området er en del af den store Tinglev Hedeslette. Det er karakteriseret ved at være ekstremt fladt, skabt af sandede smeltevandsaflejringer.

Det visuelle indtryk: Det beskrives som et "todimensionelt" landskab. Fordi det er så fladt, er det de vertikale elementer – som læhegn, elmastere og spredte gårde – der definerer rummet. Uden disse ville man have frit udsyn til horisonten i alle retninger.

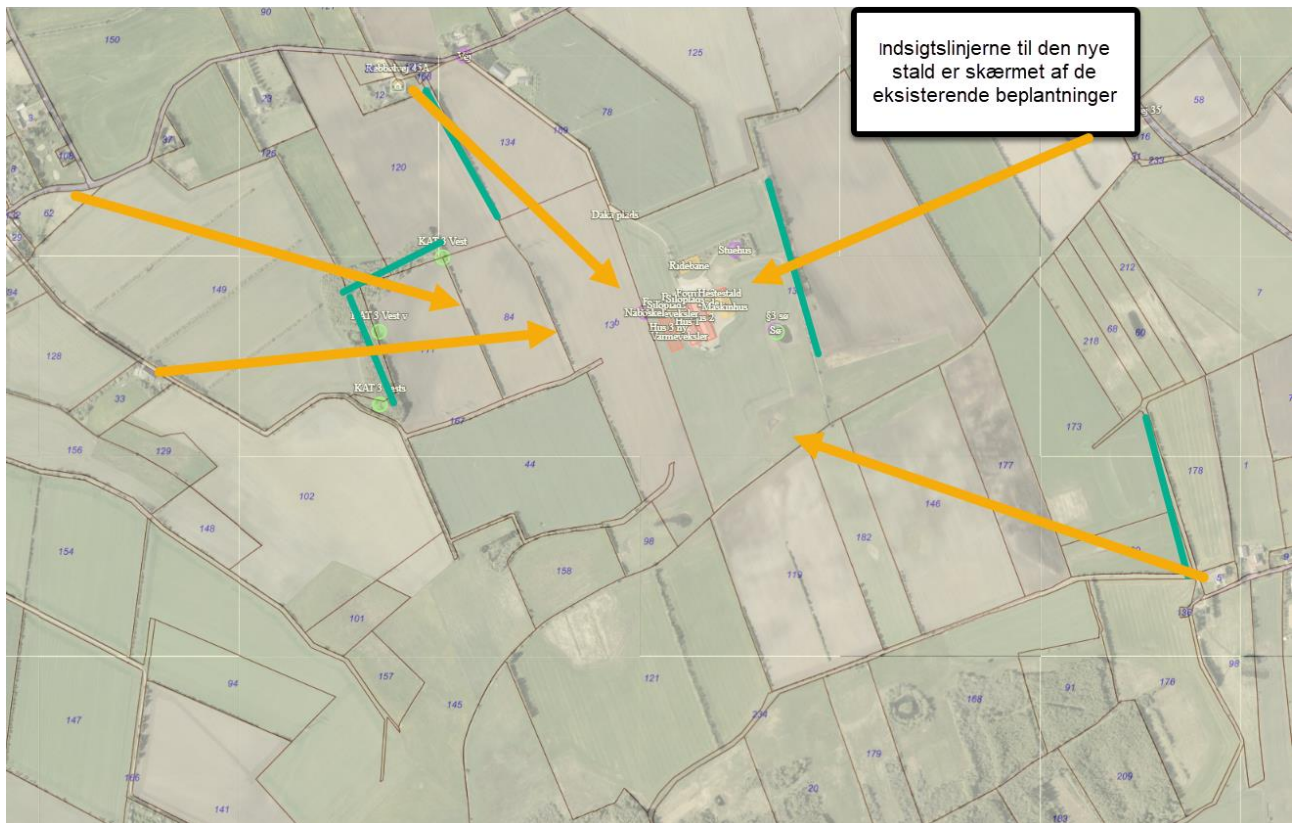
Kulturhistorie: Landskabet bærer præg af den store opdyrkning af heden. Det ses i de snorlige veje og de systematiske læbælter (ofte af sitkagran eller hvidgran), som blev plantet for at tæmme vinden og forhindre sandflugt.

Bygningsmønster: Gårdene ligger ofte jævnt fordelt i landskabet, snarere end samlet i tætte landsbyer, hvilket understreger den landbrugsmæssige udnyttelse af fladen.

For Område 7 er retningslinjerne i Kommuneplanen ret skarpe, fordi landskabet er så eksponeret:

Sårbarhed over for store anlæg: Da der ikke er naturlige bakker til at skjule ting, vil tekniske anlæg som solceller eller store haller kunne ses på mange kilometers afstand. KP25 lægger op til, at man her skal bruge de eksisterende læhegn til at indramme nyt byggeri.

Læhegnenes betydning: I område 7 betragtes læhegnene ikke bare som natur, men som "landskabs arkitektur". Planen understreger vigtigheden af at vedligeholde disse, da landskabet ellers vil miste sin struktur og føles som en uendelig, bar flade.

Figur 3 billede med placering af stalde med indsigtslinjer

Det er vurderet at placeringen er valgt til at passe bedst muligt ind i landskabet. Ejendommen ligger isoleret og det er begrænset hvor mange der vil kunne se ændringen fra deres beboelser.

Afstandskrav i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Etablering, udvidelse og ændring af anlæg, der medfører forøget forurening eller forøgede gener for omgivelserne skal overholde afstandskravene i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8. I nedenstående skema er anført afstandskravene samt den faktiske afstand til området fra bygningsmassen.

I husdyrgodkendelse.dk er der indtastet afstandsmarkører til relevante punkter for at sikre at udvidelsen ikke overskrider afstandskravene

Alle afstandskrav er overholdt på nær til nabos markskel.

Vurdering:

Med baggrund i ovenstående vurderes det at der kan opnås tilladelse til opførsel af det nye kyllingehus. Der er ikke planer om at etablere nye læhegn, fordi eksisterende beplantning skærmer indsynet.

Afstande angivet

Naboskel - Naboskel

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Forrum 3	38
Staldbygning	Hus 3 ny	22

Sø - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Maskinhus	91
Staldbygning	Hus 2	122

Stuehus - Beboelse på samme ejendom

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ridebane	78
Staldbygning	Hestestald	81

Vej - Offentlig vej og privat fællesvej

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Daka plads	445
Staldbygning	Hus 3 ny	642

Dispensationsansøgning

Der søges om dispensation til at placere et nyt kyllingehus i en afstand af 22 meter fra skellet mod matr.nr. 13b - Smedager, Bjolderup. Det gældende afstandskrav er 30 meter

- Den tilstødende ejendom er udlagt som landbrugsjord (åben mark). Der er ingen beboelse eller andre følsomme modtagere i nærheden af det berørte skel, hvorfor den reducerede afstand ikke vil medføre praktiske gener for naboens nuværende udnyttelse af arealet.
- Stor afstand til nærmeste bolig: Den nærmeste nabobeboelse er placeret ca. 500 meter væk. Da de miljømæssige afstandskrav til boliger overholdes med betydelig margen, vurderes placeringen tæt på markskellet at være uden betydning for naboernes boligkvalitet eller sundhed.
- Samlet bygningsmasse: Ved at placere bygningen som ansøgt kan den opføres i sammenhæng med eksisterende driftsbygninger. Dette sikrer en kompakt bygningsparcel, hvilket er en fordel både for landskabsbilledet set i forhold til indsigtslinjerne og for den daglige drift (logistik, foderhåndtering og intern transport).
- Afstanden mellem hus 1 og hus 3 er større end afstanden mellem de to eksisterende huse. Dette er valgt for at fremtidssikre ejendommen, så der er plads til varmevekslere eller anden tilpasning af den eksisterende stald. Samtidigt bliver brandsikkerheden større når staldene ikke ligger tæt sammen.

- Alternative placeringer: Placering øst eller syd for maskinhuset kunne være en mulighed, men det er vurderet at den nye stald i så fald ville komme til at ligge alt for tæt på søen.
- Bevaring af dyrkningsareal: Placeringen i skellet minimerer "spildplads" på ejendommen og sikrer, at mest muligt sammenhængende landbrugsjord bevares til dyrkning.

Afstande til naturområder og nabobebyggelser

KAT 1 øst - Naturområde (kategori 1)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Maskinhus	9004
Staldbygning	Hestestald	9011

KAT 2 vest - Naturområde (kategori 2)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Daka plads	5053
Staldbygning	Hus 3 ny	5106

KAT 3 Vest - Naturområde (kategori 3)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Daka plads	363
Staldbygning	Hus 3 ny	443

KAT 3 vests - Naturområde (kategori 3)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Forrum 3	610
Staldbygning	Hus 3 ny	595

KAT 3 Vest v - Naturområde (kategori 3)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Daka plads	538
Staldbygning	Hus 3 ny	564

§3 sø - Naturområde (kategori 3)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Maskinhus	95
Staldbygning	Hus 2	125

Vollerupvej 35 - Nabo (Enkelt bolig)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Maskinhus	895
Staldbygning	Hestestald	895

Rebbølvej 36 - Nabo (Enkelt bolig)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Daka plads	726
Staldbygning	Hestestald	797

Rebbølvej 45A - Nabo (Enkelt bolig)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Daka plads	516
Staldbygning	Hus 3 ny	693

Bolderslev, Bjolderup - Nabo (Byzone)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Maskinhus	4484
Staldbygning	Hestestald	4484

Lugt

Lugt fra husdyrbrug kommer primært fra stalde. På ejendommen vil der være fokus på at reducere lugtgenerne ved at, rengøre staldene grundigt mellem hvert hold kyllinger og ved at sørge for at ventilationen kører optimalt.

Lugt fra kyllingehuse opleves mest lige inden kyllingerne er klar til slagt. Her vil der være dage hvor man kan fornemme lugten i nærheden af husene. Men det vil være begrænset til nogle dage 7 gange om året.

Alle lugtgene krav er overholdt og beregningerne viser at der ikke bør observeres lugt udover hvad der er forventeligt på et landbrug af denne størrelse. Det er derfor vurderet at udvidelsen kan finde sted uden væsentlige lugtgener for de omkringboende.

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Rebbølvej 36 	0	NY	386,1	386,1	881,3	Ja
Rebbølvej 45A 	0	NY	386,1	386,1	763,6	Ja
Vollerupvej 35 	0	NY	386,1	386,1	993,1	Ja
Terkelsbøl Bygade 70 	0	NY	752,9	677,6	2065,5	Ja
Bolderslev, Bjolderup 	1	NY	970,3	1067,4	4582	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

6.2 Konsekvenszone

Konsekvenszone: 822 m

Rød: Bemærk at genafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

Ammoniak – Natur

Produktionsudvidelsen er vurderet i forhold til påvirkning af naturen i området.

Påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000 områder (kategori 1 naturområder)

Naturområder i kategori 1, som ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder har et fastsat totalbelastningsniveau, som ikke må overskrides.

Der er ingen kategori 1 natur i nærheden af ejendommen. Beregningerne viser at depositionen til nærmeste område er 0,0 kg N/ha/år.

Påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000 områder (kategori 2 naturområder)

For naturområder i kategori 2 som er § 7 arealer udenfor Natura 2000 områder gælder, at totalbelastningen i naturområderne ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år. § 7 arealer er højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev ved Vester Nybøl

Selv i en worstcase beregning med skov i naturpunktet viser beregningen at depositionen til nærmeste område er 0,1 kg N/ha/år og grænseværdien er således overholdt.

Påvirkning af øvrige naturområder (kategori 3 naturområder)

Der er foretaget en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte ammoniakfølsomme naturtyper i kategori 1 og 2. De såkaldte kategori 3 naturområder.

For naturområder i kategori 3 gælder, at der i Husdyrbrugloven kan tillades merdepositioner på op til 1,0 kg N/ha/år i forhold til ammoniak på naturtyperne. Kommunen kan efter en konkret vurdering tillade merdepositioner på over 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur er § 3 beskyttede heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove, som ikke er omfattet kategori 1 og 2 natur.

Derudover fremgår det af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, at der ikke må foretages en ændring i tilstanden af søer (>100 m²), vandløb, heder, ferske enge, strandenge, overdrev, moser og lignende.

Der er regnet på det nærmeste kategori 3-område, der ligger mod vest. Beregningerne viser at der kommer en merdeposition på 0,3 kg N/ha/år.

Herudover er der regnet på den nærmeste § 3 sø. Hertil tildeles 1,2 kg N i merdeposition. Merdepositionen på 1,2 kg N/ha/år ligger over det niveau på 1,0 kg N/ha/år, som normalt lægges til grund for kategori 3-natur, og kommunen har vurderet at søen ikke er ammoniakfølsom. Det er ansøgers vurdering, at merbelastningen ikke påvirker søen negativt. Dette set i lyset af at baggrundsbelastningen i 2019-2021 lå på 16-21,3 kg N, og den i 2021-2023 ligger på 11,5-13 kg N. Der har altså været et fald i baggrundsbelastningen i de senere år, og på trods af tildelingen af 1,2 kg N fra denne udvidelse vil der stadig være tale om et fald i den samlede tildeling af ammoniak til søen.

Nedenstående skærmprent viser ammoniakdepositionen på udvalgte naturområder:

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **4727,5** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **1365,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **1408,6** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§3 eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
§3 sø3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1
§3 sø2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,6	0,6	2,8
§3 sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,1	1,2	5,5
KAT 3 Vest v	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,6
KAT 3 vests	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,5
KAT 3 Vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,9
KAT 2 vest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
KAT 1 øst	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Ovenstående resultater af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser at udledningerne til naturen ikke overskrider de vejledende krav. Alle naturområderne er beregnet som "skov", hvilket indikerer en "Worstcase" beregning

Vurderingen er derfor at områderne ikke vil blive negativt påvirket af etableringen af kyllingehuset. Udledningerne i denne ansøgning bygger på "Worstcase" beregninger og selv med den antagelse forventes der ikke tilstandsændringer i de nærmeste naturområder.

BAT- Ammoniak

BAT-kravet er ikke en tjekliste over specifikke teknologier, men er i stedet omsat til et konkret krav til den maksimale mængde ammoniak (kg N/år), der må udledes fra hele husdyrbruget.

I det nye kyllingehus bliver kravet overholdt ved etablering af varmevekslere i stalden.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4728	0	4728
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4728	0	4728
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

BAT er overholdt

Teknologier og til- og fravalg af teknologi

Bedriften har ved etableringen af et nyt kyllingehus lagt vægt på at vælge staldsystemer, der balancerer dyrevelfærd med minimal miljøpåvirkning, især i forhold til ammoniakemission og kvælstoftab. Dette sker for at imødekomme miljølovgivningens krav og bedste tilgængelige teknik (BAT).

For at reducere ammoniakemission og optimere driften er følgende teknologier og tiltag implementeret:

Valg af Varmeveksler

- Der er valgt at installere Rokkedahl el. Munters Varmeveksler (jf. MST teknologiliste).
 - Miljøeffekt: Varmeveksleren er den primære ammoniakreducerende teknologi, der sikrer, at anlægget overholder kravene til ammoniakreduktion (BAT-kravet) for konventionelle slagtekyllinger.
 - Driftseffekt: Den fungerer samtidig som en effektiv varmekilde for staldene.
- Optimal Foderstrategi (Nedsat N-udledning):
 - Bedriften arbejder kontinuerligt med at optimere foderplanerne i samarbejde med konsulenter.
 - Miljøeffekt: Formålet er at fodre præcist efter dyrenes normbehov for at undgå overforsyning. Dette nedsætter mængden af ubrugt kvælstof (råprotein) i gødningen og dermed reducerer merudledningen af kvælstof til miljøet.
- Hygiejne og Indretning (Reduktion af Støv og Lugt):
 - Staldene er indrettet specifikt til effektiv rengøring efter hvert hold.
 - Velfærdseffekt: Dette nedsætter støv og lugt i stalden til gavn for både dyr og medarbejdere.
 - Sundhedseffekt: Reducerer risikoen for sygdomme i besætningen.

Fravalg

- Der er ikke lavet fravalg af teknologi.

BAT daglig drift

Husdyrbruget bliver et IE-husdyrbrug og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter. Driften af ejendommen lever op til særreglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 17.

Ejendommen vil i forbindelse med denne godkendelse blive etableret i en tid hvor der er et stort fokus på miljøvenlige og bæredygtige produktionsmetoder

Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, jf. afsnittet om egenkontrol. Dokumentation for oplæring og uddannelsesprogrammer samt endelige foderplaner for det nye hus foreligger endnu ikke. Disse vil blive udarbejdet når den endelige opførsel er foretaget og kan vises på tilsyn eller fremsendes efter forespørgsel.

Husdyrbrugets ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Husdyrbruget bliver drevet ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved bl.a. at reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene og lager.

Ansøger vurderer, at det er BAT at monitorere følgende procesparametre mindst en gang om året:

- Vandforbrug
- Energiforbrug
- Brændstofforbrug
- Antallet af indgående og udgående dyr
- Foderforbrug
- Gødningsproduktion

BAT Fodring

For at undgå forkert fodring af dyrene bliver der løbende fulgt op på foderforskrifter. Foderforskrifter bliver udarbejdet sammen med faglige specialister med stort fokus på korrekt næringstoffordeling og energiindhold

På ejendommen benyttes der fytase i foderet for bedre udnyttelse af fosfor. Dyrene bliver foderet med fase foder tilpasset deres forskellige vækstbehov, hvilket øger muligheden for at reducere det samlede råproteinindhold over hele vækstperioden.

Det vurderes at BAT for foder er opfyldt på ejendommen.

Det vurderes, at BAT for opbevaring af husdyrgødning er opfyldt på ejendommen.

Forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet og begrænsning heraf

Forud for planlægning af det ansøgte projekt er der overvejet flere alternative løsninger. 0-alternativet, hvor produktionen fortsætter uændret i de to eksisterende huse, er fravalgt, fordi bedriften herved ikke opnår den driftsmæssige robusthed, som en tredje produktionsenhed giver, og fordi de miljømæssige påvirkninger af det ansøgte er vurderet at være uvæsentlige.

Opførelse af to mindre stalde i stedet for ét hus er fravalgt, fordi løsningen ville give et mere spredt og dermed mere dominerende udtryk i det flade landskab.

Alternative placeringer øst eller syd for maskinhuset er fravalgt, fordi staldanlægget her ville komme til at ligge for tæt på søen, og fordi tilknytningen til den eksisterende bygningsmasse ville blive brudt.

Den valgte løsning — ét nyt hus opført på række med de eksisterende — fastholder et samlet udtryk for ejendommen og giver den mindste landskabelige påvirkning. Nedenstående indvirkninger har været med i overvejelsen af alternativer.

Grænseoverskridende virkninger på Miljøet

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er fra husdyrbruget, da det vurderes, at der ikke vil være luftbåren forurening eller gener, der vil kunne påvirke nabolande.

Befolkningen og menneskers sundhed

Husdyrproduktionen på ejendommen overholder alle lovens fastsatte krav i forhold afstand og lugtgener til naboer, hvorfor det ikke forventes, at omkringboende bliver væsentligt generet af lugt fra husdyrproduktionen.

Støvgener minimeres ved at foderet håndteres i lukkede systemer, ved fornuftig håndtering af strøelse og ved at varmeveksleren sørger for et stabilt klima, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støv fra husdyrproduktionen.

De fastsatte grænser for støjgener overholdes dag og nat, ved hensynsfuld kørsel med transportere, og ved kørsel med hovedparten af transporterne indenfor almindelig arbejdstid minimeres støjgenerne, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støj fra husdyrproduktionen.

Der holdes generelt en god hygiejne omkring staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver bliver minimeret. Derfor forventer ansøger ikke at omkringboende er væsentligt generet af skadedyr fra husdyrbruget.

Biologisk mangfoldighed i forhold til kategori 1– og 2-natur samt bilag IV-arter

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget overholder alle lovens afskæringskriterier for ammoniakdeposition til kategori 1, 2- og 3 natur. Tilstanden af nærmeste kategori 1, 2 og 3 naturområder forventes derfor ikke ændret af ammoniakfordampningen fra husdyrproduktionen på ejendommen.

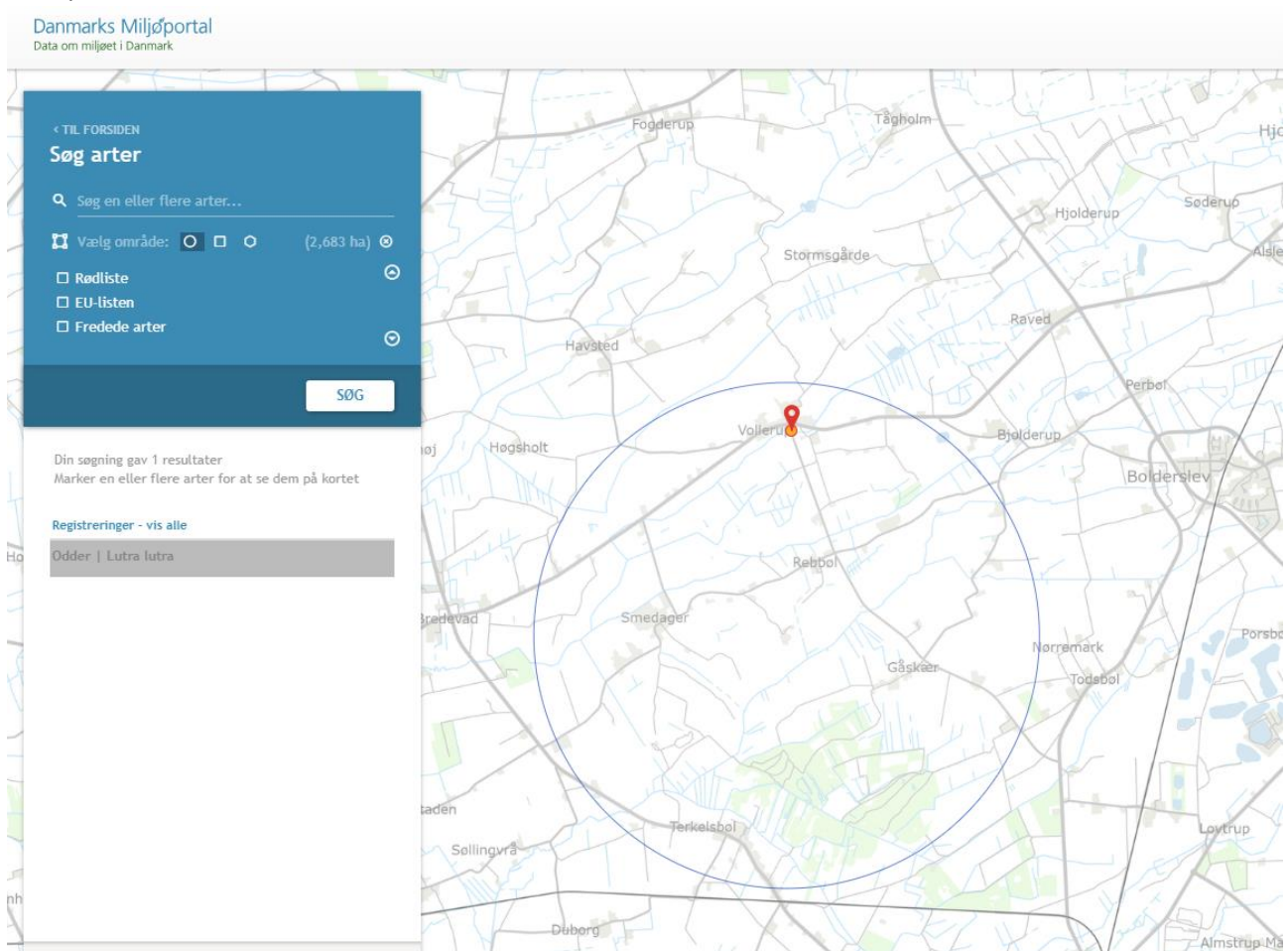
Merbelastningen til de nærmeste kategori 3-naturarealer ligger under 1,0 kg N/ha/år, bortset fra den nærmeste § 3-sø, hvor merdepositionen er beregnet til 1,2 kg N/ha/år. Det er vurderet, at naturarealer der ligger længere væk end de i ansøgningen nævnte naturarealer ikke vil blive belastet med over 1,0 kg N/ha/år, da beregningen til de nærmeste naturarealer ligger under 1,0 kg N/ha/år.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV (92/43 EØF af 21-05-1992), kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugsejendomme og deres tilhørende arealer.

På Naturdata.dk er der foretaget en søgning efter artsfund i en radius af 1.000 meter fra ejendommen. Der er ikke registreret bilag IV-arter i umiddelbar nærhed af staldanlægget, men i udkanten af søgeområdet er der observeret odder, som er en bilag IV-art. Odderen er knyttet til vandløb og søer, og da projektet ikke medfører fysiske indgreb i eller ændret afvanding til disse levesteder, vurderes etableringen ikke at påvirke artens yngle- eller rasteområder.

Udklip af artsfund fra naturdata.dk

Det vurderes at der ikke vil ske en væsentlig belastning af naturområder eller bilag IV arter. Der bliver ikke revet gamle bygninger ned og udledningen af ammoniak overskrider ikke de fastsatte grænser. Det vurderes derfor at der ikke vil ske en tilstandsændring.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Udbringning af husdyrgødning fra gården reguleres af generel lovgivning for udbringning af husdyrgødning. Gødningen bliver forarbejdet på biogasanlæg forud for udbringning. Derved opnås flere fordele og får udnyttet det fulde potentiale i biomassen fra produktionen.

Generelt er markdriften omfattet af regulering mht. næringsstoftilførsel og sædskifte, hvilket har positiv betydning for jordens frugtbarhed og der er fokus på minimering af udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet samt reducere af CO₂-udledningen.

I området omkring staldene er der fine naturkorridorer som skaber gode levesteder for dyrelivet i området. De varierede naturtyper som specielt befinder sig syd for ejendommen og mod vest ved Åruphede skaber grobund for god biodiversitet.

Det forventes ikke, at projektet har negativ indvirkning på jord, luft eller klima.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

Landbrug har en betydelig indflydelse på materielle goder, kulturarv og landskabet. Denne indflydelse kan være både positiv og negativ. Det er derfor vigtigt at finde en balance mellem landbrugets produktionsbehov og beskyttelsen af materielle goder, kulturarv og landskabet.

Der er taget højde for påvirkningen af materielle goder, kulturarv og landskabet. Det vurderes, at ingen af disse tre parametre vil blive påvirket væsentligt i forbindelse med at der opføres nye stalde. Området ligger isoleret og er ikke tungt belastet af landbrugsbyggeri. På trods af det flade landskab forventes det ikke at de nye stalde vil træde tydeligt frem fra indsigtspunkterne fordi de bliver bygget i sammenhæng med eksisterende bygninger. I ansøgningen er alle parameter vurderet.

Ophør af produktionen

Ved ophør af produktionen tømmes staldene for dyr, og al dybstrøelse fjernes fra ejendommen. Staldene rengøres, og opsamlingsstanke, pumpebrønd og fortank tømmes og rengøres. Tanke, der ikke længere skal anvendes, sløjfes efter reglerne herom, og fodersiloer tømmes og fjernes eller afblændes. Olie- og kemikalierester bortskaffes via godkendt modtager. Ophør af produktionen anmeldes til Aabenraa Kommune.

Bygninger der ikke er anvendelige til andre formål, bliver revet ned eller ombygget. I forbindelse med tilpasning af de tomme bygninger vil der blive indhentet nødvendige tilladelser.

Litteraturliste og kildehenvisninger

Lovgivning og EU-direktiver

- **EU Kommissionen (2017):** *Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/302 om konklusioner om bedste tilgængelige teknik (BAT) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU for så vidt angår intensivt opdræt af fjerkræ eller svin.* (Herunder beskrivelse af ammoniakreducerende tiltag og ressourceeffektivitet).
- **Miljø- og Fødevareministeriet:** *Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesloven).*
- **Miljø- og Fødevareministeriet:** *Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).*

Myndighedsvejledninger

- **Miljøstyrelsen (2023):** *Vejledning om miljøtilladelse og godkendelse af husdyrbrug.* Digital vejledning tilgængelig via mst.dk (Anvendes til beskrivelse af emissionsfaktorer, lugtberegningsmetoder og beskyttelse af sårbar natur).
- **Miljøstyrelsen:** *Vejledning om VVM (Vurdering af Virkning på Miljøet) for anlæg på land.*

Kommunale planer

- **Aabenraa Kommune (2025):** *Kommuneplan 2025 – Det åbne land og Landskab.* (Specifikt afsnittet om Landskabskarakterområde 7: Landbrugssletten syd for Rødekrø).
- **Aabenraa Kommune (2021):** *Landskabskarakteranalyse (LKM) for Aabenraa Kommune.* (Teknisk baggrundsrapport for landskabskarakterområderne).

Faglige normer og standarder

- **SEGES Innovation (2024/2025):** *Vejledning om slagtekyllingeproduktion – Management og Dyrevelfærd.*
- **Aarhus Universitet, DCA (Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug):** *Normtal for husdyrgødning (løbende opdateret).* (Anvendes til beregning af kvælstof- og fosforindhold i gødningen fra kyllingeproduktionen).